GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPT LIBRARY
INDEXING FOR TELUGU MANUSCRIPT

Sl.	Particulars	Details
1	Language	TELUGU
2	Material	Paper Mss.
3	Bundle Number	TEL B 0527
4	Work Number	D 1375
5	Page No (From... To)	1 to 85
6	Name of the Work	DESIYYA PADAMULA NIGHANTU
7	Subject	DESIYYA PADAMULA

B. 527

G. O. Mss. LIBRARY

Dictionary of Dēśi words

(Manuscripts)

D. No. 1375

13 D. 1375.

13-4-1

D. 1375.

దేశంగ్యపదములనిఘంటువు

ఒరంగోలునిఘంటువు

The Orangolu Glossary

This is an anonymous work: it seems intended as a Supplement to the Andhra Dípica.

There are three copies of the Glossary in this volume. These three vary from each other in some places.

These three are copied from three old volumes: one was found at Masulipatam, one at Madras and one at Conjevaram.

13-41-1 +

దేశియ్యపదములనిఘంటు

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY MADRAS

అఱిడి - - - - - - అబ్బురము

లమి - - - - - - మేళనముచేసి - ఉంచి -

అగ్గించి - - - - - - పొంగడి. అగ్గించు అనేకన్యాయాలు కలు.

అప్పిద - - - - - - అటువంటిదె

అసలు - - - - - - బురద

వు - - - - - - - బలిమి

అచ్చికము - - - - - - కొందవ

అరకృట - - - - - - దుక్కి

డలు - - - - - - అంగద - వెత

స్నవ - - - - - - - సూక్ష్మము - సైకము

స్న - - - - - - - స్త్రీ

రచె - - - - - - - కూంక్లె

రిమురి - - - - - - - ముందువెనక

- - - - - - అటువంటివాడా

First Ms

అయిద - - - - - వెంబడి

అక్షోటు - - - - ఆరావ

అలకి - - - - - - కలశము

అత్తిసాళ్లు - - - - పాచికెలు

అగ్గలము - - - - - అధికము

అగ్గము - - - - - కైవశము

అత్త్రమెల్లి - - - - పరుండి

అప్పుడుకరచి - - - - కోపానపెదవిగరచి

అంటి - - - - - - ముట్టి

అరగి - - - - - - నశించి

అరవరలు - - - - - చిద్రుపలు

అరలువడ - - - - - సగముగాగాను

అరుపుళ్లు - - - - - పోళ్లు

అలవుగ - - - - - చులకనగా

అలవైాకె - - - - - ప్రొద్దుపోకె

అరసి - - - - - - విచారించి

అరవాయి - - - - వెలితి

అటుజాతి - - - - దుష్టజాతి

అరకటి - - - - - రెండి

అల్లొనేళ్లు - - - - నమస్కారం

3 అల్లిబిల్లి - - - - పెనుకువ

అరికట్లు - - - - - యావలావలజననది-

అచ్చాటుగా - - - - ఆకస్మికముగా

అల్లితెమ్మెర - - - - చల్లగాడ్పు

అయిదుపదిశేయుక - - - ముందరడుగువెనకెపెట్టిక

అరిబోశి - - - - - అల్లెనదుముకూర్చి

అదవ - - - - - - అడ్డె

అడరున - - - - - - సందుకెట్టిన

అల్లాడెను - - - - - సంచరించెను

అకురులు - - - - - కేసరములు

అరిసెలు - - - - - అతిరసములు-అపూప
భేదములు }

అదటు - - - - - - దురుసు

అర్మిలి - - - - - - కూరిమి

అడియాలం - - - - గురుతు

అగపడె - - - - - లోకువపడె-అట్టుపడె

అనువు - - - - - - లెస్స

అనిచి - - - - - - అణపించి

OG First Ms

అక్కు - - - - - - - రొమ్ము

అరు - - - - - - - పతికే

అదటు - - - - - - - పుదుటు

అత్రము - - - - - గుంపు

అనుడు - - - - - - అనవుడు

అలంతి - - - - - - తొడెము - కొద్ది

అలుకుడు - - - - - చప్పుడు

అల్లారుముద్దు - - - జనసమ్మతి

అసదు - - - - - - - కొంచెము

అలితి - - - - - - - జాళి

అల్లె - - - - - - - వింటినారి

అలరె - - - - - - - అడరె - వ్యాపెను

అవిడి - - - - - - - గుద్ది - పిచ్చుగుంటు

అలంత - - - - - - బడలికె

అగలె - - - - - - - పగిలె

అణాంజురులు - - - తెగలబత్తైతట్టె

అక్కలవాడ - - - - వంటలక్కలది

ఆరకువ }
అరుము } - - - - - అజీర్తి

అరుతిరెముడపి - - - పెడతటికణాతి

అంకులు - - - - - - దవడనరాలు

ఆనగా అన్నట్లయితే

అంజసు

అంజనం - - - - - అంటేసు - చేరికను అని అర్థము

జజ correct

అజ్జులు - - - - - - అడుగులు

అంజి - - - - - - - అళికి

అంకెకాండు - - - - ప్రధానమైనవాడు

అడివసంతము - - - చల్లుకొమ్ము

అంగుగ - - - - - - రితిగ

అంగదట్టిము - - - - పావడ

అంగమచ్చుము - - - గురుతు

అరుముట - - - - - ఎదుర్కొట

అ[illegible]లి }
అడ్డి } - - - - - - విఘ్నము

అట్టిట్టులు - - - - - పొరలు - దొంతరయుదలున్న-

అంకె - - - - - - - సమయము

ఆముకొనె - - - - - పోషించె

ఆడను - - - - - - - కాడెను - ఆడనసుటి

ఆర - - - - - - - - పైపొర

ఆకె - - - - - - - - ఆవిడ - ఆపదుచు - ~~[illegible]~~

అవెతె - - - - - - ~~[illegible]~~ - పండుగ -

First Ms

ఆమంద - - - - - - ఆవులగుంపు

ఆణి - - - - - - - - ముత్తెము

ఆలము - - - - - - జగడము

ఆరసి - - - - - - - విచారించి

ఆముకవిశి - - - - - మదాళించి

ఆటదు - - - - - - - చాలదు

ఆకురాలపుగండ్లు - - - ఆకురాలపుకొమ్మలగుంతలు

ఆరాటము - - - - - పరితాపము

ఆరెలు - - - - - - - కోడికాలునసుండి తన్నెము నచాప్పలు - - }

ఆరవెరము - - - - - కలహము - త్వరబడి తిరుగుట

ఆవిరి - - - - - - - పుప్పుపైకాక

౬ ఆవశి - - - - - - - రాయిడి

ఆరువాళ్లు - - - - వుడికెంది - కొందిరామెండు

ఆసాదులు - - - - మాలవాండ్లు

ఆరెకులు - - - - తలవరులు

ఆపై (అని వుండవలెను) - - - - అరికట్టు

ఆవటిలంగ - - - - కలంగ

ఆకె - - - - - - అడ్డగింపు

ఆసుబోశినట్లు - - - పడుగుకుదారం తిప్పినట్లు -

ఆబలు - - - - - - ఆవాలు - కనుపాపలున్న

ఆమని - - - - - - - వసంతుండు

ఆడి - - - - - - - - ఆడెలు

ఆగడపలు - - - - - మబ్బుసన్నపుదొంతరవంకరలు

ఆగుబ్బతిలంగ - - - - వృద్ధిబొందగ

ఆణిమెరిగి - - - - - త్రాణెరిగి

ఆమతించి - - - - - - విందుచెప్పి

ఇరు - - - - - - - - పక్కెరలు

ఇరులు - - - - - - - పార్శ్వములు

ఇంచు - - - - - - - యింపు

ఇరిశింత - - - - - - నగవు

ఇక్క - - - - - - - - మోటు

2 ఇరుపెద - - - - - - చాలాపెద

ఇంద్రాణి - - - - - - కడియవిశేషము

ఇల్లింగులు - - - - - - నడకెలు - యిర్రింకులున్న - వస్తువులున్న - - - }

ఇఱ్ఱింకలు, పసులు

ఇయ్యకోలు - - - - - సమ్మతించుట

ఇరియగా - - - - - - చెదిరెట్లుగా

ఇల్లి - - - - - - - - సమసి

ఇట్టలము - - - - - - నిలుకడ

First Ms

ఇవతాళింపు - - - - చలువకలుగుట

ఈడేరె - - - - - - సమర్త్యాడె - నెరవేరెననుట

ఈరతారలు }
ఈగరానిది } - - - - తీర్పుగూడనిదనుట

ఈలువు - - - - - - అభిమానము

ఈరెండ - - - - - - బాలాతపము

ఈరము - - - - - - చిరుపొద

ఈరెలుగు - - - - హీనస్వరము

ఈలగరచి - - - - - పండ్లుపుట్టిగా కరుచుకుని

ఉగము - - - - - - ఆయువు

ఉగ్గలి - - - - - - యింతి - పుట్టిన్ని

ఉప్పరము - - - - - మేలుకొనుట - పవ్వళించి }
యుండేది - - - - }

ఉప్పనబట్టలు - - - - పేరములుబారుపలు }
ఆటలాభేదమున్న - - }

5. ఉక్రిదము - - - - - వొకసక్యము

ఉగ్గువడి - - - - - - ముడిబడి

ఉరివె - - - - - - గర్జించె

ఉన్నెత్తు - - - - - - యిసుమంతలావకుండా

ఉప్పరము - - - - - ఆకాశము

ఉక్రాలు - - - - - - - పుక్కప్పుడి

ఉరువు - - - - - - - దృఢము

ఉదుగక - - - - - - - రెమెడతెగక

ఉల్లారు - - - - - - - పల్లవము - పుట్టుగాపైనవేసె }
ఆస్త్రిరచవుకపుబట్ట - - }

ఉల్లెడ - - - - - - - పుల్లభము

ఉబితి - - - - - - - పయిని

ఉరువయ్య - - - - - పుట్టుమీరె

ఉన్నెడ - - - - - - - పున్నతాపు

ఉప్పతిల - - - - - - పుట్టిగాను

ఉరువుగా - - - - - - పెట్టముగా

ఉప్పతింపు - - - - - త్రిప్పితాకుట

ఉజ్జగింపు - - - - - - వర్జింపు

ఉత్తరించి - - - - - - ఖండించి

ఊయల - - - - - - పుయ్యాల

ఊడుకొన్న - - - - - బురదయొట్టుగా

ఊరడుంట - - - - - పూరడిలుంట

ఊద - - - - - - - మనస్సునగలవెలార్ప }
మినికాపట్యము - - }

ఊదనిబాడెను - - - - పారెను.

First Ms

ఊరు - - - - గ్రామము - పుట్టిన్లి

ఊట - - - - చిలునీరు - పూరుగాయపూటానున్న

ఊపు - - - - కదళించుట - చేరుటాను

ఊచ - - - - తాటిగెంగు - పూచాను

ఊల - - - - స్వైరచరుటాను - పలాయనమున్న

ఊశవాసము - - - - వ్రతాన్యసము

ఎల్లి - - - - రేపు - గాడుగున్న

ఎదరు - - - - చింతగట్టుటాను

ఎనెబె - - - - రెంబె

ఎమ్మె - - - - యిన్ని - యేరితన్ని

ఎప్పులివి - - - - వృద్ధిపొందుట

ఎరకువ - - - - తెలివి

ఎరపరికెము - - - - వింత

ఎకసము - (ఎసకెము) - - - - వలము

ఎదెంబకె - - - - రెడతెగకె

ఎల్లిదము - - - - చుల్కన

ఎత్తికోలు - - - - ఆరంభము

ఎదురున - - - - సందుకెట్టిన

ఎరచి - - - - ఆస్థిమజ్జ - మెదడు

ఎర - - - - ఆకలి - ఆహారమున్న

ఎక్కడెక్కడి - - - - రెండొండిని

ఎద్దేర - - - - వృక్షయాంకసనగమకింపు

ఎలయుగ - - - - యెసయుగ

ఎసకొల్పి - - - - ప్రేరపణాచేసి

ఎల్లవెంట - - - - యొకదుగాను

ఎద్దడి - - - - లేమిడి

ఎత్తనగోలు - - - - తాలుతనె

ఎదద - - - - రొమ్ము

ఎకిరింత - - - - పుర్రామెకిరింత

ఎరగి - - - - దండముచెప్పి - దిగిన్ని

ఎకిమీడు - - - - గౌర

ఎమ్ములు - - - - రెంమికేలు

ఎండి - - - - యంత్రకాయ - యెంత్రు

ఎరగలి - - - - కార్చిచ్చు

ఎదుర్కోలు - - - - యెదుర్కొనుట

ఎక్కెచె - - - - రెంచె

ఏవ - - - - జుగుప్స - రోషము

ఏటపు - - - - రెంచుట

ఏటగా - - - - యునికిగా

ఏద్దైర - - - - జగడము

First Ms

7

ఏచి - - - - - అధికమై

ఏసల - - - - - దొమ్మి

౧౧ ఏసట - - - - - ఆసక్తి

ఏది - - - - - పోషించి - విడిచిన్ని

ఏద - - - - - జ్ఞాపకము

ఏటు - - - - - పోటు

ఏరాలు - - - - - తోడికోడలు

ఏ[illegible] - - - - - పొంగరు

ఏలుకోలి - - - - - సకలమైనవారు

ఏతరి - - - - - దుర్జనుండు

ఏండికోళ్లు - - - - - నమస్కారములు

ఏతు - - - - - సామాన్యస్త్రీలు - చాంపలు
వేశస్త్రీలనుట - - - -

ఒరమెను - - - - - చురుకాయెను

ఒలుపడెను - - - - - దోర్పుపాయెను

ఒగి - - - - - లెస్స

ఒకవెంట - - - - - ప్రేకంబు

ఒప్పమి - - - - - ప్రెప్పమి

ఒనర్పుట్టుకోని - - - - - పొంచుకోని

ఓడమ్మెను - - - - - చీమకుబోశెను - విదళించేదిన్ని

ఒరుదల:
ఓరుదల - - - - - చాంది శేషూర్శికాదు; see ఒరుదలకాదు

ఒప్పరకించి - - - - - ప్రేరేపించి - తెలియించి

ఒద్దగిలెను - - - - - ఒరిగెను

ఒలయగ - - - - - వ్యాపించగా

ఒల్లబోటు - - - - - చిన్నబోయి

ఓలి - - - - - వరుస - పంకువాను

ఓహారిసాహారి - - - - - మరిమ్మరిమ్మెండుగాను

ఒమ్మి - - - - - వహించి

ఓసరిలక - - - - - తగ్గక

ఓడికెలు - - - - - పెండికాళ్ళులు

ఓవరి - - - - - తొట్టికట్టు

ఓలము - - - - - మరుగు

ఓచెల - - - - - ప్రోచెల్లి

ఓరంత - - - - - యిసుమంత

ఓహాడించి - - - - - ప్రోడి

ఓసరించి - - - - - ప్రోరజేసి

కలువ - - - - - కలయును - కలువాను
కలుగనుటయును

కరదలు - - - - - చేష్టలు

First Ms

	చలము
కరకరి	
	బూందిడె - కందుటను
కండిలి	
	మునస్సు
కందువ	
	నడికట్టు
కమరసాల	
	కనుగట్టి
కర్గలిపి	
	మీరి - దాటిన్ని
కడచి	
	బండికంటిలిబెట్టినచమురు
౧౩ కందెన	
	క్రమ్మరి - మరిన్నసటను
కమ్మరి	
	గట్టి
కడిభిడి	
	సాంద్రే - మేర - నలుపున్న
కరి	
	యత్నమున్న - స్థైర్యమున్న
కడంక	
	మడతపరసలు
కడపళ్లు	
	కటకటయనుట
కట్టె	కాడుకు
కన్న	కరచుట - మజ్జిగ - చారు
కడి	తాంబుమద్దాను
	వస్త్రభేదము
కరిశనము	
	యీంచముట్టుగా గొట్టి
కనుపుగొట్టు	
	కలయబెట్టిన్ని
	వలచి
కలచి	
	కనుపట్టుగా
కందరగా	

8

క~~ఊ~~వరలు	పాచికెలు
కంగోరు	పెద్దకశ
కత్తరము	జీరా
కమ్మరీడు	కాపువాడు
కన్నరక	కనక - యేమరకానున్న
కరవటం	చిన్నభరణి
కసవుసంగి	చెలరేగి
కసిదీర	తీటదీర
౧౨ కలివికలు	చౌట్లు
కడాని	బంగారు
కస్సేసపు	రెంటెము - నల్లబురుసాపట్టు
[illegible]న్నాకు	ముందరగాశేనాముఖింబుగాను
[illegible]రష్పలు	~~[illegible]~~ కండ్లు
కలవడములు	మేలుకట్లు
కనుకలి	కనుట
కటికి	గట్టి
కరటి	చెనటి - యేలుగున్న
కడంగి	కినిసి
కచ్చు	పొంగొత్తు
కచ్చు	కొంనిపట్టు
కవడి	చెన్నుకట్టున్న

కట్టావి } — వెదలిపోగా
కట్టమ్మై }

కోళ్లంక — వరుసత్తులపైన వుంచేవంటిగుడ్డ

కడవసము — తాళలు

క్రచ్చుర — గ్రక్కున

క్రన్నన — వేగిరము

కారాకులు — పండుటాకులు

కాటుకపిట్ట — యెఱ్ఱంతగువ్వ

క్రాలుక — తెంప్పుడు
(క్రాలుట = త్రిప్పుట)

కారిఱుచెట్టి — బాంధపెట్టి

కాంధారి — మాంధారి - పొద్దు - సరి
పొద్దుస్న —

కాయిప్వెలు — కార్యములు

కజెదరి — ~~ఘూ~~ బిరాంచిన్ని

కారిజం — గుండెకాయమాంసం

కావిఱుప్పైను — యిఱుఱుపువెదచల్లైను

కారుకెమ్మైను — చీకటికెమ్మైను

కారుకాలము — వలకాలము

కారుమెఱుంగు — మొగిలు - వెదలుమెఱుగు

కారులు — వదరులు

కిముడు — కిదురు

కింగాణి — కొరగానిది

కిప్పైను — మడిశైను

కిట్టి — దగ్గరి

కిసమసలు — వెఱ్ఱిసొంక్రు - అగ్గి

క్రికలు — బట్టు

కినుపు - (కెనుపు) — లక్ర

కెలు — ప్రక్కన

కెలించి — వుంచి

క్రేజూడి — కిందిచూపు

కుత్రం — కొంచెము

కుత్రి — అవు

కుస్సె — కొలిచి

కుట్టుపెళ్లు — పుత్రశత్రులు - ముద్దన్న

కురువు — పెండాడ

కుదువ — కొంతమాదికాలిదోవ

కుప్పము — ఫారు

కురంగటు — వద్ద

కొడక — కుడక — గిన్నె

కురుజు — గుండాడినపిట్ట - చక్రము

First Ms

స్వ-యాకరావిచంద్రిక

కాందిపరచి }
కతాత - - }

కూకి - - - - - పావురాలు

కూరికె - - - - - గ్రుంకెను

కూడియ - - - - కూడంగ

[illegible]

కేరకొట్టి }
కిలకొట్టి - } - - - పలికె

కెలన - - - - - ఉపార్శ్వగము

క్రొనా - - - - - హాస్యము

క్రొంటుకాని - - - - దగ్గుత్తికపెట్టి

క్రొవ - - - - - చెరికె

క్రొంగంటె - - - - కెగంటి

క్రొప్పు - - - - - చూడ

క్రొరదు - - - - - గర్రము

క్రొలాటము - - - జిత్తు

క్రొరవళ్లు - - - - కరూవ్వరగళిగెలు

కోరంత - - - - కొరరు-తక్కువాను

కారప్రాణాపు - - - - కట్టుసురు

కారకార - - - - ఎరపరికము

కాంగవాలు - - - - మాందిగకత్తి

కాప్పురము - - - - - మూపు

కాత్తువుట్టు - - - - పెనచినరాత్షప్రసూలి }
పారిగు }

కాప్పు - - - - - శిగ-కొప్పున్న

కాలుచిరు - - - - ధాన్యము

కావరు - - - - ఒప్పిదము

కాసరకె - - - - - కాటకె

కాప్పరించి - - - - కాలి-పుటమువేసి

కాంఢకోలు - - - - ఎక్కొద్దినాను

కాంత్రు - - - - కెలుదురదున్న పుల్లించినన }
తినెల-నాగెలున్న - - }

కార - - - - - ఒప్పిదము

కాల్వల - - - - జగడము

కాప్ప (means "a cup") నారాలు - - ఒప్పున్న-వింటికొప్పున్న }
నాట్యవిశేషము - - }

క్రోవ - - - - - దండ

కారగాని - - - వారముతీసి

కోలుకాని - - - రక్కాని

First Ms

౧౫ కాలుకాండు - - - - - ముద్రమానిసి

కాలుదెబ్బ - - - - - తలదెబ్బ

కాలుబారియె - - - - - చెలువారియె

క్రాలు - - - - - - క్రొవ్విన్ని - తాగుటను

కాలగగ్గర - - - - - - ఎద్దులకును తాళ్లకులందాలు
కట్టుటందుకు కాళ్లుగట్టిపడవే
సిత్రాయుట - - - - -

ఖడ్గి - - - - - - సత్తువ

ఖండా - - - - కత్తి

ఖబురు Hindustani - - - గహ్వరముభాసా

గట్టివాల్లుతులు - - - పరిమళమైమేస్త్రీలు

గరిడి - - - - - సాము - చేరికాము

గచ్చు - - - - - - వన్నె

గనయుము - - - - - వింటికొప్పు

గాములు - - - - - కాటవాకిల్లు

గరికె - - - కసువు

గిడ్డ - - - - గిడు - రేఖ

గూండా - - - - జమ్ముగూండ - నీళ్లజల్లెడి

గరువతనము - - - - మగటిమి

గట్టునబారిది - - - ఆలలాభేదము.

గబ్బుచెంకమేకము - - - - ఏనుగ

గదుసు - - - - - - - దురుసు

౧౬ గండరువ్వరించి - - - - - ప్రతిమగాజేసి

గద్దన - - - - - - ఘర్షణా - గందింపున్న

గంగదాలు - - - - - ఆవుమెడకిందవేలేతాలు
పెద్దతాలున్న - - -

గాదిలి - - - - - - కళాశ్రీ - చుట్టమున్న

ghābra گھبرالاک بری
~~గారాబురారగా~~ - - - - బరిహాలంను

గిరుపు - - - - - - చూపు - చెరుకుచూపు

గిరకె - - - - - - పోట్లి

గిబ్బి - - - - - - గిత్త - ఎద్దు

గిట్టి - - - - ఆవు - పోట్టిన్ని

గిడిగిల్లు - - - - నమస్కారములు

గిరికాని - - - - - చుట్టుకాది

గిరి - - - - - గిపు - బదులుంచుటాను

గింటుము - - - - - జంటపోగునేతదుప్పటి

గిసవేత్తి - - - - తలదడవి

గిలించిన - - - - - నాటించిన

గారణంగింజలు - - - - దాలియాలు

గురుజాలు - - - - వజ్రాలు.

First Ms

గుబ్బతి - - - - - - - పర్వతము

గురుగొని - - - - - - కమ్మగాని

గుమ్మ - - - - - - - గాడె - బొట్టె - స్త్రీయున్న

గుమ్మడు - - - - - - - శాగసుకాడు

౧౦ గురుగులు - - - - - - చిన్నపిడతలు

గుడిచుక్కి - - - - - - వేడముబెట్టి - కొవిలచుక్క ~~జక్కెర~~ ~~గుండుపూలుగున్న - జక్కర~~

గుండుపూలుగు -

గుమ్మ - - - - - - - గుడారు - చిన్నగుడారు

గండు - - - - - - - చెండు - నిడివిన్న - నిడివికలిగి } నగచ్చుకాయలున్న - - }

గలిసలిపె - - - - - - - పరిహాసముచేసె

గిదె - - - - - - - ఎనుము

గొరక - - - - - - - చిన్నసెజా - అమ్మన్న

గొళ్లన - - - - - - - గుడారు

గొనకాన - - - - - - - కొరి - నిరుకొడిన్న

గొత్తడి - - - - - - - సాధివి

గొండ్లె - - - - - - - ప్రేడ

గొదగొని - - - - - - - ఫ్రాని

గొజ్జెళ్లు - - - - - - - నమస్కారము

గొంగ - - - - - - - శత్రువు

దేశియ్యపదములనిఘంటు 12

గొంతి - - - - - - - స్త్రీ

గొలెము - - - - - - - అగ్నిష్ఠి - బండి

గొవాళ్లు - - - - - - - విటులు

గొటాడి - - - - - - - గొరాడి

గొసంగి - - - - - - - మాదిగ

గొర్పుడం - - - - - - - పెద్దచూలు

గొరు - - - - - - - ఎనుగ

౨౦ గొరకొళ్లు - - - - - - పెద్దబూరుగులు

గొదగట్టి - - - - - - - చెప్పుమూసికట్టుట

ఘాంటము - - - - - - - చురుకు - ఘాతగద్దెను

చకటిన } చకటి - } - - - - - - వైపు

చదలు - - - - - - - మిన్న - పుట్టపురుగులు

చల్లు - - - - - - - వెద - తడిగలవిత్తనము

చలిమల - - - - - - - మంచుకొండ

చను - - - - - - - పొప్పు - పొమ్మనుటాను

చప్పి - - - - - - - ముద్ర

చలవజ్యోతి - } చందమామ } - - - - - చంద్రుడు

చదుకెబడ - - - - - - - చదికెలబడ

చలువ - - - - - - - వలువ

First Ms

చయ్యన - - - - - - గ్రక్కున

చదపగా - - - - - - కొట్టగా

చనుప - - - - - - - చెహారిమజలి

చాపకట్లు - - - - - - పలుచనియట్టి

చాంచి - - - - - - స్వన్యము

చాంగరలాండి - - - - చంపి I fancy this sh[oul]d be చెంగరలాడి

చాంపు - - - - - - నిడివి

ఎ చాంగము - - - - - ~~ఈ~~వి

చిగిరింతలు - - - - - - చికటులు చిటుకలు, చిగిరింపులు

చిప్పే - - - - - - - జగడము - ఈటెను

చిల్లాణాము - - - - - మొలవంకి

చిరమితరటు - - - - - తొలల్లినచముబుకు

చిన్నద - - - - - - చిన్నదము - బంగారుకొద్దిపూ పున్న-

చిన్నారి - - - - - - ముద్దుగులికెటువంటి

చిలుమువాలు - - - - చిలుముకత్తి - ఉలిపికట్టను

చిదర - - - - - - తునక

చిట్టములు - - - - - - అరుచి

చిట్టకము - - - - - - చెప్ప

చిప్పుచికటి - - - - - - చట్టుపుచికటి

చిలుకలకొలికి - - - - { చికృప్పుజట్టివలకంఠమునను

~~చిలుకలకొలికి~~ - - - - దిగలిగినస్త్రీ

చిరికిగొనక - - - - - తృణాముగానెంచి

చికిలిగా - - - - - - తారుమారుగా

చీలి - - - - - - - పిల్లి

చీరి - - - - - - - పిలిచి - చీలిచిన్ని i.e. చల్లు to tear

చుంచులు - - - - - మెకలు

చుట్టూ - - - - - - పాయెను

చూరపుచ్చు - - - - - కొల్లపుచ్చు - కొల్లబెట్టు

చుమ్మలుచుట్టగా - - - - కడుపులాగాలించగా

ఎ3 చెలియ - - - - - - చెలికాండు

చెడియు - - - - - - చెలికత్తె

చెరుకడము - - - - - బెల్లము

చెట్టి - - - - - - చెనటి - చెయిలున్ని

చెనకక - - - - - - అంటక

చెలగి - - - - - - ప్రబలి

చేరివి - - - - - - చెక్కి

చెనయుసు - - - - - చెనకెను

చెస్స - - - - - - పొంకము

చెప్ప - - - - - - తేమ

చట్టుపులు - - - - - - రైకలు

చెయ్యురదప్పి - - - - చేష్టలుదక్కి

చెన్నెర - - - - - - సులభముగా

చెవిడలబెట్టి - - - - - విని

చెంక - - - - - - - చెక్కిలి

First Ms

చెంగనాలు - - - - - నమస్కారాలు-బాలక్రీడాను
చేకూరె - - - - - చేకూడె
చాక్రాకు - - - - - రాలాకు
చానిపి - - - - - ప్రంపిపి
చారబిరుత - - - - - చేష్టానష్ట
చాటుముట్టి - - - - - అంతటావ్యాపించి
చెక్కిలు - - - - - వెళుపాటిపళ్లరములు
చాడారిలు - - - - - ఏనుగమీందిచప్పరము
ఝళాలున - - - - - మిక్కిలిసందుగాను
జిగిలి - - - - - తిక్క
జత - - - - - జోడు
జాళువా - - - - - మేలవంకిభేదము-వన్నె హెచ్చున్న - - -
జడకలు - - - - - మెరకలు
జగజంపు - - - - - పెద్దకంబు
జవ్వి - - - - - గుర్రపుతోకవెంట్రుకలు
జంగిలి - - - - - గమికాడు
జంటకాండ్రు - - - - - జజ్జరకాడు-తెరకాడు
జాజు - - - - - ఎరుపు
జాలపల్లి - - - - - బాగాలతట్టి
జాంగిలి - - - - - సాష్టాంగముగా

జాబిలి - - - - - దుబుదుక్కలవాడు
జాబిల్లి - - - - - చంద్రుడు
జాలరి - - - - - జలగడిగేవాడు
జాడిలు - - - - - నమస్కారాలు
జాజాలపాలిక - - - పెండ్లి-మొలక
జాంబురా - - - - - గంధపొడి
జాలెములు - - - - - విడెములు
జాను - - - - - నెస్స-ఆలస్యమున్న
జాలి - - - - - తాంమసము
జాటె - - - - - చబుకు
జాంగ - - - - - ఇమ్ము
జాపతము - - - - - డేగ
జామము - - - - - జాడు-పొల్లు
జిలుగు - - - - - పెలితి
జిల్ల - - - - - చిమటలు
జేబు - - - - - దప్పిము-కొండిడె
జీతము - - - - - గాసము
జిడ్డు - - - - - చమురు
జిలిబిలి - - - - - వేడుక
జిట్టె - - - - - గువ్వ-భేదము

First Ms

జెనవాయి - - - - గువ్వ

జిమ్మచీకటి - - - - - అంధకారము

జిరుకు - - - - - బురద

జురుకులు - - - - - ఊరులున్న - ఎఱ్ఱని గండుచీమలున్న

జువ్విలు - - - - - - జువ్విపుష్పములు

ఝాండి - - - - - - జిత్తులవాడు

జేపురుబొట్టు - - - - ఎఱ్ఱవన్నెబొట్టు

జోహారు - - - - దండము

జో[illegible] - - - - - - ప్రౌఢ

జోరము - - - - - - తిమ్మిరి

జోగెత్తి - - - - - - భిక్షమెత్తి

జోటి - - - - - - - జాఠినస్త్రీ

జోబిల్లగా - - - - - నిండారగా

జొంకు - - - - - - ఫూంటు

జొంజప్పన - - - - - లివగా - అల్లాడుట

ఝూరి - - - - - పెద్దగిండి

ఝూడించి - - - - రాలిచి

ఝూ - - - - - పోరి

టకటంకు - - - - దబ్బర

టక్రము - - - - - టెక్కెము

టూకు - - - - - మొత్తము

ఢూపి - - - - - మళ్లాయి

టక్కులు - - - - ఎమ్మెలు

టంకించి - - - - కత్తికత్తితో వెలితాకించి

ఠవర - - - - - - చైత్రము

ఠవణింపు - - - - ప్రకటింపు

ఠవఠవ - - - - - దగా

ఠావు - - - - - తావు

ఠాకురు - - - - - దేవత

ఠీవి - - - - - రాజసము

ఠింగణా - - - - - పొట్టి

ఠేవ - - - - - హొయలు

డగర - - - - - కోయిల - గండుకోయిల

డబ్బాలుగా - - - - ఆకస్మికముగా

డబ్బు - - - - - కాంతి

డబ్బు - - - - - కాసులు - ఆటోపమున్న

డాక - - - - - కెబ్బాసు - శూరత్వమున్న

డాలు - - - - గురుతు - శూరత్వము - కాంతి - టెక్కెమున్న

డాగురించి - - - - దాగియుండి

డిల్లపడి - - - - - దుర్లతిపడి

ఢిండె - - - - - - విజృంభించె - ఇందుటను

ఢిండుపడి - - - - - కుడుకుపడె

ఢాంకాన - - - - - ఎదుర్కొనె

ఢంకి - - - - - అణంగ

ఢంకి - - - - - టోపి

ఢక్కొని - - - - - నెలకొని

ఢంకణాలు - - - - నమస్కారాలు

ఢాణాలు - - - - బాండెకోలల - పదితాంశాల
లోమొదటివిసరు - - -

ఢీ - - - - - - సన్నబడుట

తత్తడి - - - - - తేజి

తమ్మొళ్లు - - - - పోగులు

తడుపులనిడుపడు - - శేషుండు

తద్దయు - - - - అధికము

తపార - - - - - టోపి

తక్కిన - - - - - కడమ

తహతహ - - - - - త్వర

తమాంస - - - - - బా[illegible]శి

త్రుస్కరి - - - - - నెరిపెను - హాస్యముచేసెను

తడిసెను - - - - - బాంగుచేసెను

తరకసము - - - - - అమ్ములపొంది

తసుపెక్కి - - - - - చలువపాంపు

తరుపు - - - - - పెట్టెపెయదూంత

తళ్ళున - - - - - చిలుకుట - ఇజుకపయుస్స

తత్తర - - - - - సారాయిపోసెమానుమంత
తత్తిన్ని

తడుప్రడు - - - - ఇరుగడసుదారివచెట్టునరికించి

తడుకు - - - - - పందె

తెత్తు - - - - - వాంకిడిముళ్లతలుపు

తందర - - - - - దట్టము

తటకబడి - - - - - ఆశ్చర్యబడి

తాంభ్రి - - - - - ప్రంచుకొని

తాంపలు - - - - - మెట్లలు

తార్కొని - - - - - తా[illegible]ట - తన్నుట

తాంపిన - - - - - తాంచిన - సంతసచేసిన

తార్కాణం - - - - - నిదర్శనము

తిపుట - - - - - ప్రియము

తివిరి - - - - - త్వరపడి

తిట్టలు - - - - - గుంటలు - తిప్పలు

తిన్నగా - - - - - చక్కగా

తియ్యము - - - - - ఒప్పిదము

First Ms

తికమకలు - - - - - ఇట్టట్టుగా

త్రిక్కగా - - - - - వినగా

తిలుబడి - - - - - సమసి

తిత్రించి - - - - - ఉడులుచూపి

తురంగలించి - - - - - తరంగలించి - ప్రకాశించి

తుప్పుటు - - - - - గొర్రెరోమము

తురవలి - - - - - అంగలార్పు

తుపాసి - - - - - దారి

తూనర - - - - - తూక్రము - ఆటలోభేదము

తూలి - - - - - క్లేశించి

తూకొనివచ్చె - - - - పూనుకొనివచ్చె

తూపురాణి - - - - చెల్లువారెతూము

తూలికె - - - - - చిత్రకపుపాశెఖడ్డి

తెలించి - - - - - సవసరించి

తెక్కలికాడు - - - - దొంగ

తెరుకువ - - - - - వివేకము

తెకొని - - - - - పెండుకొని

తెనెమణి - - - - - నిదురించి

30 తెప్ప - - - - - పెళ్లి

తెమాన - - - - - తెపలు - శత్రుఫంబు

తెకువ - - - - - - నిలువరము

తెడి - - - - - - వెడికి

తొడరి - - - - - పూని

తొంగుండి - - - - పవళించి

తొంగలి - - - - దట్టము

తొర్రులు - - - - పసులు

తొర్ర - - - - - తొలి - శ్రీవతెముప్పిన

తొడుకు - - - - - ఎద్దు - ఆవుపస్స

తొప్పరిల - - - - బండి - గండువిరుగబండి

తొరియము - - - - రీతి

తొణంగి - - - - - సవదగా - కసుబ్భేదము

తొలిచిగాడు - - - - మగడేగ

తొస్త్రానము توشدان - a cartridge pouch - క్లేశాబినపుజింక తిత్తి

~~తిత్తిరి~~ - - - - కట్టువాల

తొట్రుపడి - - - - తడబడి

తొరన - - - - - వెంబడి

తొర్దెబ్బ - - - - - వెంటబెట్టుకొనివచ్చి

తొరము - - - - - అధికము

దవ - - - - - - చెరుకువాడి

దష్టరిల్లక - - - - - జడియక

దమ్మడు - - - - - - ఎడ్డి A Jambali or Saiva priest

దంటు - - - - - - సమర్థుడు

30 దండడి - - - - - - దొమ్మి

దసన - - - - - ఆయుధవిశేషము

దమ్మపడి - - - - - డింబుబడి

దిమ్ము - - - - - గుంపు

దివెదారు - - - - - - కొమ్ము - దీపస్తంభము

దిమసము - - - - - ప్రీతి

దివవులు - - - - - సోకితీర్చిన పిట్టలు

దినకోలు - - - - దినరాజు

దిరదిరదిరిగి

దిక్కారముగముగా - - ప్రీతిచే చెదరియుండెవాడుగా

దివ్యపు - - - - - ~~[illegible]~~

~~[illegible]~~ - - - - దిపములు

దిటకోని - - - - - ఎదుర్కొని

దిమసము - - - - - దివసము

దిటు - - - - - ప్రతి

దురుసున - - - - - గర్వన

ధునికిలి - - - - - జారి

దుంత - - - - - ఎనుపోతు

దుతాయు - - - - - నుబుసము

దుకాణాము - - - - - అంగడి - బాజారు

31 దుప్పటము - - - - { బొందళము - దుప్పటములో
భేదము }

దుంకము - - - - - గండి

దూషింపమికి - - - - త్రాగినందుకు

దూపుకొని - - - - దూపించి

దూబ - - - - - ఛగము - అవలక్షణము

ధర - - - - - వెల - తూనికెను

ధట - - - - - బొందెకోలపై విసరు

ధణశి - - - - - ధళువాయి

నమ్మి / నెమ్మి } - - - - - నెమలి

నస్త - - - - - నరచి

నవారుపట్టి - - - { చల్లడాలకు అంచున కట్టే
త్రునలిధారపు అల్లికె }

నచ్చిన - - - - - నమ్మిన

నడివియలు - - - - - నిలువుదివిటీలు

నలి - - - - - - ఒప్పిదము - నలితిండిన్ని

నకనక - - - - - క్లేశించిన

First Ms

నఱుజు - - - - - గుండుపారసింది
నడుగక - - - - - అడుగక
నడిరేయి - - - - సరిప్రొద్దు
నట్టి - - - - - యిల్లు - కొండవానను - అంబొ
టున్న -
నట్లొట్లు - - - - చెట్లకులనిలిచిపడేనీళ్లబొట్లు
33 నవాంతు - - - - ప్రాలఖండము - చకెర
నవ్విన - - - - - వికసించిన - చిగిర్చినాను
నంటి - - - - - మాలిమి - నేస్తగాడున్న
నాంవ - - - - - నాంటకాంను
నాణ్యము - - - - శ్రేష్ఠము
నాంచ - - - - - విషము
నాంథచు - - - - పెద్దపాంథచి - దొంగాను
నిరుపేద - - - - ఏమిలేనివాడు
నిలిచి - - - - - నించి
నిరుడు - - - - కడ సంవత్సరము
నిట్టులు - - - - బొటులు
నిప్పిడిల్లి - - - - నిండారర
నిచ్చలము - - - - స్పష్టము
నివిరి - - - - - చమిరి
నిప్పచ్చరము - - - లేమిడి

నిబారిడి - - - - - నివంఛిది
నిరువట్టు - - - - - దప్పి
నురుపె - - - - - - నులిచె - కొంట్టివేసె
నూలాలి - - - - - సమ్మతించి
నెవ్వ - - - - - లేవడి
నెరి [illegible] - - - - జిగి, బిరుసు - బిగద్దాను
నెప్పు - - - - - బొటు
నెమకె - - - - - వెదకె
నెయ్యము - - - - - నెనరు [illegible]
నెమ్ములు - - - - నెమళ్లు - ఏమకలున్న
నెప్పళము - - - - గ్రక్కున
నెయ్యురు - - - - ఆప్తులు
నెలవత్తిబాంగాలు - - వాంసనకేళ్లు
నెరకలు - - - - - రెక్కలు
నెగడు - - - - - జలగ్రహాము - వెలయుమ
నుటాను
నెమలికలు - - - - తాటిచుట్టిలు - వాఁగా
నెత్తమ్ములు - - - - బయిళ్లు - జూదములు -
తామరలు - కొండమీది
భూములున్న
నెత్తకమ్మ - - - - పాంచికపందెము
నెజా - - - - - - నెజనము

First Ms

నెడలదొంతి - - - - సంశయము

నొంనాడనెసె - - - - మొ: క్షిపెడెలాగుపొంచినాడు C.P.B

నాకా - - - - - పల్లము

పదవి - - - - - - సంపద

పగుది - - - - - రీతి - అప్పనమున్న

3౫ పక్రము - - - - - తోబుట్టువు

పదరము - - - - ఆకులు వుంచే ఆడపము

పల్లకట్లు - ~~పల్లకట్లె~~ ఉంచిపెట్టె పల్లమువైన దిన్ని -

పలంకిన - - - - - పండిన

పగడము - - - - పైకైము - పాముపడగయున్న

పనంటులు - - - - పెద్దకాగులు

పచారము - - - - అంగడి

పదువు - - - - - గుంపు

పటితాంటించి - - - ఇటునటు బెళుకుచూపు

పనుపుట - - - - అంపుట

పటని - - - - - గుఱ్రము

పరిగెలు - - - - మళ్లోరాలినవెన్ను

పరెయొగ్గర - - - - వాయువు

పరమెయులు - - - - పయినివేసెమెయులు

పడప - - - - - - పండెమువాడు

పరకటబెట్టి - - - - బైటబెట్టి

పసరు - - - - - - పెట్లు

పవాడము - - - - బిరుదు

పడవాలు - - - - దళవాయి

పడవాళ్లు - - - - పెగల్లు

పండించితివి - - - - పంచించితివి

పసి~~[illegible]~~ - - - - గాలి ఆకలి - ఆవున్న

పదిరు - - - - - పదిగురు

పరుసముశేశివెదను - - తెగతిని సంజుడు (గ)క్రైను

3౬ పగటు - - - - - - పొంగరు

పస - - - - - - స్ఫురణాము

పదంపడి }
పదపడి } - - - - తరువాతను

పకిలితిబెట్టి - - - - సం[illegible]వేసి

పరి(ద)విలి - - - - - ప్రకాశించి

పడలుపడి - - - - చాపకట్టుబడి

పరిపరిగా - - - - చిందరవందరగా

పరియలు - - బద్దలు

పరిచారవక - - - చెదరక

ప్రచ్చి - - -

పమ్మి - - - - కమ్ముకొని

పల్లటిల్లి - - - - చిందవందై

పల్లించె - - - - పల్లనచేసి - వుంచిన్ని

పలపలని - - - - పలుచని

పరిగుంపు - - - - సరుదున్న

పంజన - - - - నిగరమైన

పంజులు - - - { దివిటీలున్న - కర్ణభూషణా
భూలున్న -

పనాతబడి - - - దవడనరాలుపట్టుకొని

పలకబారె - - - తెల్లబారె

పారువజూచి - - చక్కగాజూచి

పారుడు - - - - బాపడు

33 పాంరువట్టము - - - అందెలు

పాయు - - - - బాటు బో

పాలేరు - - - - పాలకేడలి

పాగా - - - - లాయము - తలపాగాను

పాటిపాటిగా - - - కొద్దికొద్దిగా

పారవలెమ్ము - - పెద్దయెమ్ము

పారశి - - [illegible] అగసాల - దేశభేదము న్న-

పాదాంతపురుషు - సాలెపురుషు

పాలవెల్లి - - - పాలసముద్రము

పాసిన - - - - ఎడసిన

పిమ్మట - - - - వెనక

పింపిండ్లు - - - - తూతూ అనే ఆటలోభేదము

పిసాళించి - - - - మించి

పిండు - - - - గుంపు - పితుకుటమనుటాను

పిరితివియక - - - చిరుబాక - వెనకతియ్యక

పిల్లిగిరులు - - - ఆటలోభేదము

పిలుకువాజ్జి - - - చంపి

పిసుగు - - - - [illegible] పిల్లిసి

పిలుకువాటు - - - పిల్లలవేసెది

పిరి - - - - పిరికినిగి

పులుగు - - - - గురుతు - పక్షిన్ని

పుత్తము - - - - అంపుదము

34 పుట్టము - - - - కోక

పురువు - - - - పురుగు

పుడుకు - - - - ఈవి

పుష్పె - - - { పురియల - పునుక - అంపిం
చెనమటాను -

పురికొలిపి - - - - పెయిచేసియుంచి

పుయిలోటు - - - - శిఖ

First Ms

పుప్పడిక	సిగ్గరైనస్త్రీ
పురపుర	పొక్కిపడిన్ని - మిక్కిలివెంతజెంది
పుత్తూ	తెఱు
పుంగుడు	పురులాడి - స్ఫురణావహిం చినపాత్రంవహించెననటుడు
పాప	లేత
పూపు	సొంగసు - పెలుయులున్న
పూచినమాపులు (flea bitter grey)	కొరగానివన్నెలగుఱ్ఱములు
పూపుటెత్తులు	పూసరములు
పెల్లుగా	అధికముగా
పెనిచి	పోషించి - పెనిచిబత్తి
పెక్కండ్రు	కొందరు
పెంపె	పోషించె - కొల్పైననటుడు
పెల్లి	మించి
పెర్మి	కఱుర్మి
37 పెదకంత	తప్పుత్రోవ
పెడనెల / ప్రగ్గడ	తెర్పరి

పెందలాడి	పెద్దగలుగ
పెడగల్పుమాట	విపరీతోక్తి
పెనుకువ	జగడము
పెనుచెవిబెట్టిన	వినలేదు
పెక్కువ	గౌరవము
పైడిబాసము	బంగారుమొదలుగాగలవస్తువులు
పొలము	చేను - చెన్నెలు
పొంకులు	అంగలార్పు
పొరి	పద్ధతిచేత
పొరిపొరి	అ~~[illegible]~~ త్వర తిచేత
పొనిట్టు	చట్టువము
పొని - form for పొక్కి	సమీపము
పొరిగొనె / పొలిబుచ్చె	చంపెను
పొలమరులు	~~శ్రీ~~ కాపులు
పొకారి	పోయ్యె - పొంటు - కంటెయునిపించె యుద్ధము
పొరసిన	చెప్పిన - ఫలమందిన -
పొరపొచ్చెము	వింత
బొంపిరిపోవ	అతిశయించగా
పొడవు	ద్రవ్యము
పొంతుముంచి	గొల్చివాంత
౪౦ పోడుగాల్చి	చేనుకొరకుచెట్లునరికి

First Ms

పోసనాలు - - - - - పాలు
పోణిమి - - - - - - పొందిమి
పొంజున - - - - - - ముంటచేరిన
పోరితము - - - - - పోరాటము
పొరచి - - - - - చెరకు - ప్రయోజనమున్న
పొంజు - - - - - - బారు
పుణిహారులు - - - - కపటకము వారు
పోణిపదము - - - - - అమ్ములపొది
బడి - - - - - వెంబడి
బవరము - - - - - సమరము
బవరి - - - - - - వెడెము
బమ్మెర - - - - - - భ్రమర
బట్టుగత్తు - - - - - సిగ్గువెత్తు
బబ్బురకేలు - - - - పట్టులెత్తిన చిరుసుకాయల
బన్నకము - - - - - పన్నుట
బత్తళి - - - - - అమ్ములపొది
బలిదము - - - - - బలవంతము
బద్దపరికి - - - - - - పలుచని జిల్లి
బంబాళతు - - - - - పోతరించు యెద్దు
బరివి - - - - - ~~ఈ~~టెలాభేదము
బారి - - - - - - గొప్ప - వృద్ధియును
బాడుదల - - - - - తలజూపె # చెక్కెరనసుట?

శ బాసట - - - - - సహాయము
బాందరము - - - - భూమికిత్రాడుకరిపించేచిలుకేత
బార - - - - - - పదిరెండు
బీరము - - - - - - బింకేము
బీరుబారెడు - - - - వర్ధిమయెను
బురుజులు - - - - కోటకొత్తళములు
బురజులు - - - - చిరుగజ్జెలు
బురటకొమ్ము - - - - బుర్రటకొమ్ము - వసంతపుటండెను
బుక్కాము - - - - అధికము - గంధపొడిన్ని
బురద - - - - - బుర్ర
బూరుగాలు - - - - వారపుగాలు
బూజగాంగులు - - - అయిరనికదవలు
బూరటకొమ్ము - - - శంఖము
బూడిచరిచినది - - - పచ్చికొప్పెమంచువలెపొంగగప్పినది
బూరటిల్లెను - - - - నిండెను
బెడంగు - - - - - ఒప్పిదము
బెహారము - - - - బేరము
బెక్కొట్టి - - - - - వాపోసి
బెల్లించి - - - - - తెలించి
బెజ్జము - - - - - దొంత్రము దొత్తము · ధ్వాత్రము
బైటలము - - - - - కోపము
శ బాంబ్బమెకము - - - సిహ్వాము

First Ms

బాల్లెవెలాముప్పులుగు - - గరుత్మంతుడు

బాంబ్లిబెట్టి - - - - అట్టహాసముచేసి

బామికలు - - - - - ఎముకలు

బాండ్లములు - - - - ఎళనీరులు

బాండుగ - - - - కొంతుకొరవి

బారంటి - - - - - స్త్రీ

బారటుకాడు - - - - చెలికాడు

బారటు - - - - చింతబారటు - సమానమున్న

బొతము - - - - - గుంపు

భద్రులు - Sixes at dice - బారపందెలు

భూరుగలంగి - - - - ఘోషించి

భాట - - - - - దిక్కు - త్రోవను

భైరి - - - - - డేగ - మొసలిన్ని

మకువ - - - - - నెనరు

మల్గడి - - - - - గుంపు

మలికవ - - - - { మలినము - మక్కువున్న - మక్కువున్న }

మరుమువేలక - - - - జ్ఞాపకముతప్పుట

మరంతి - - - - - స్త్రీ

మస్సరించి - - - - చెయ్యిపవ్వళించి -

మందెమేలము - - - - మించినచనువు

౪౩ మరు~~[illegible]~~బెట్టు - - - - మరుగుసేత

మవ్వము - - - - - గారము

మలంత - - - - మదిగొన్న

మదరిన - - - - మదరించిన

మతకరి - - - - జాలకాడు

మగటిమి - - - - పౌరుషము

మనికతము - - - - విచారము

మసలంకె - - - - ~~ఆ~~లస్యముసేయుటె

మలకడాలు - - - - పెందరఫ్లలు

మల్లామది - - - - ~~తారుమారు~~

మంతనము - - - - ఏకాంతము - ~~[illegible]~~ మాట్లు

ముంచిన

మరకాడు - - - - చెరిమస్తూరాయుంటె

మస్తుంటు - - - - లాహరిగుణకలు

If this is wrong - See the 3rd ms

మలారము - - - - గాజుచెరిత్రాడు

మసలి - - - - మెంతాడ్డి - ఆలస్యముచేసి

మాలు - - - - జెస్సులభుజాలతడిబట్టిపోతులు

మార్రు - - - - శత్రువు

మారిమసంగి - - - వధించి

మానకె - - - - - ఎడపడకె

మానుగ - - - - పొందుగ

మారుమసలె - - - - సరిగాయెదిరించె

౪౪ మాంద్రి - - - - - మాందిరి - సమానము

మిసగాండు - - - - - కదలకుండదు

మిక్కిలి - - - - - అరుదుగ - యెక్కువ

మిహా - - - - - క్రొత్త

మినక - - - - - సద్దుసేయక

మిరిమిట్లుగొనె - - - - దృష్టిచెదరె - చీకట్లుకమ్మినసుట

మిడుకుమాలగా - - - మిడిసిపడగా

ముస్తారక - - - - - ముందరిదుక్కి - రక్కసముస్తు

ముక్కాంక - - - - - నిబంధము

ములు ~~సేమి signifies~~ - ~~సేవ~~

~~మున~~ శెపైరు - - - ముందరివంటను

ముంగ్రైమురారి - - - ముంగారువరము

ముట్టి - - - - - చెరి

మురుత్రోవ - - - - దుర్గంధపుత్రోవ

మూంతిజాళ్ళి - - - ముక్కెలాశజాళ్ళి

మూందలింపు - - - తార్కాణం

మూంరిబోవ - - - నిండారగాను

మూండు - - - మరుగు - మూంటివేక్రాను - త్రెరెననుటను

మెరుగురిక్కలు - - - పగడములు - మెరుగు గలుచుక్కలు.

౪౧ మెరమెరపాటు - - - ఆకటితపాతపం

మెదద - - - - - - మెండు

మెగాలు ~~గా~~ - - - సముగాక అధికముగా పట్టింది

మెవిల్లి మెవిల్లు in other MS

మెవిల్లు - - - - ఒప్పిదము - పై మెడాను - ~~[illegible]~~

మెలము అనగా తెప్పున - మెకొని - means సమ్మతించి

మేలుకోలు - - - - మేలుకొనుట

మైమై - - - - మేనుమేను

మొగ్గరము - - - - వ్యూహము

మొగి - - - - - ముందుగా

మోహరించి - - - మొనసేయించి

మొక్కలి - - - - - కావలి

మొక్కలికాండు - - - కాంపకాండు

మొక్కరము - - - - తలుపు - అనికమాను

మొరకతనము - - - కినుక

మొఱ్ఱకాయుట - - - మొరబెట్టుట - మొదవు

మొగసాల - - - - మోసాల - ఇంటిరెండా అంతస్తుపేరు

మేరు - - - - - శిఖరము - కొంచి

మేపెట్టి - ఎక్కుపెట్టి

రవము - - - - - చెల్లుబడి

First Ms

రహిం	తెలివి
రక్షాని	వృద్ధిబొంది
రవణం	లెస్స
రంజిణి	బొంట్లవంటికాంతగల
రప్పే	గయ్యాళి
రపాలు	ఆగడము
రకము	బాగుగా
రజన	గడన
రంతి	రేక్షి
రజము	రవ - రంగ - గయ్యాళి
రాగ	యింతమునాలు
రాంటు	ప్రకాశము
రాణం	రాంతు - కాందనుట
రాపు	వర్ధయిక
రాంగాంపిళ్ల	రావిరాకు
రారెకు	చిలుక
రావతెమ్మ	భూంపాలుడు
రారెడు	రుత్ర
రిత్ర	చక్కగానిర్మించి
రిత్రరించి	
రుక్వె రావిరుక్వె =	యెరుపుపెద్దచిల్లులు
రేలు	రాజులు - రాత్రులున్న
రంటము	జమిడిపారుసేతదుప్పటి
రెంటుసు	చర్మముస్న - రెంతనుట
రెంటిపంజు	[illegible]లాంద్రీవిటిలు
రాంయుటు	వెడుకుట - రాసుటను
	పుప్పిదము
లలి	మేలు
లగ్గు	
లప్పటిల్లి	దాంగవేంపు
లంపు	తగులు
లంకె	బలుపు - చప్పుడుగ
లత్తికె	వాంత - గప్పుకాంయ
లకురు	వంకరకాళ్ల - పుండగోవిల్లి
లాంతపుకోల	బల్విడిగా
లాంతు	సుత్రపుపల్లానపక్కలగ ట్టుత్రాళ్లపట్టి
లాలపరి	
లాంకె	యింకె
లాంగులు	కలుగులు
లాంకలకుగట్టి	పెడచేతులువిరిచికట్టి
లాలుకుంచెలు	యురుత్రనిచిన్నిజిల్లులు
లాంపులు	రెక్కమొదటిపెద్దయీకెలు
లాంపర	జలసూత్రములోకసు పుబారకుండానిలిపినవాంగ బంధపుపలకె

First Ms

చిక్కుపలకే

లాంతివాండు - - - - వింతవాండు

లిప్పి - లిప్పి - - - - కలిమి

లింరుర్యము - - - - - సఖ్యము

లూంటి - - - - - దుడుకు - దవడకప్పురుపు

లెప్ప - - - - - - మొత్త - లెప్పడనుట

లంకెగ - - - - - బంటుగ

లెంత - - - - - - లెమ్మనుటను

లెబరము - - - - - వృద్ధము

లెవజాలు - - - - లెవగానునుట

లెంట - - - - - - పటికము

లాంట్లెనుగ - - - - లాంట్లెడె

లాయిరు - - - - - ప్రదేశము

౪౮ లావరి - - - - తాంట్టికట్టు

వహిం - - - - - - రీతి

వసము - - - - - వరులు

వరప్పు - - - - - కరప్పు

వలతాం - - - - - వలచితాం

వరవాంత - - - - ప్రాంప్తన

వరప్పు - - - - - తరప్పడు - తాంత్పున్న

వరప్పాండము - - - తాంత్రికము

వలిమొల్ల - - - - - వాయుపుత్రుడు

వడి - - - - - - క్షాత్రము - వేగమున్న

వక్కెవాండు - - - - బక్కెవాండు

వలుకులు - - - - వరకులు - చిక్కులు

వల్లయని - - - - - మంచిపని

వల్లె - - - - - - మంచిది

వరలగాం - - - - ప్రొప్పుగాం

వరల - - - - - వంగుతపసి - ముసలితపస్వి

వఝు - - - - - వరజు

గనిమె

వరప్పు - - - - - నిగిరిన - పేరుకొంన్నచరుపు

౪౯ వందలి - - - - వెతజెంది

వందురి - - - - - శలమేరు

వరంత - - - - - సహాజము

వావిరి - - - - - వాంబాంరబట్టి

వాంరబట్టి - - - - రెండతెగక

వాంరక - - - - - కుబేరుడు

వాంసిడు - - - - వెతకించి

వాంసెంచి - - - - హీనజాతివాండ్లు - దు

వానివాండ్లు - - - - జనుడు

పంది

వాలువెలకము - - - ప్రదేశించి -

వాంచిక - - - -

First Ms

వాంపురము - - - - వారవ
వారిగ్రోలు - - - - పిల్లంగ్రోవి
విశివి - - - - - వేసారి
విప్పగ - - - - - విప్పగ
విలిచి - - - - - పిలిచి
వింజు - - - - - విసుంజు
విలాయితి - - - - శీమ Persian ولایت
వినబె - - - - - వినుకలి - వినుట
విస్ఫుటాకు - - - - చెవ్వాకు
విలువ - - - - - క్రయం
విలిచెద - - - - - కానియెద
వినదనము - - - చిన్నదానము
విటతాటములు - - - కెలుకెలువిరువను
వీణము - - - - దుప్పటి
వీచోపులు - - - వింజామరాలు
వీడుకోలు - - - విడిచిపెట్టి
వీసరబోవని - - - వృద్ధముగాంబోవని
వెస - - - - - త్వరన
వెడ - - - - } తూండుపుష్పమున్ను - కారగానివిన్ని
వెగచి - - - - - వెదకి

వెరకలు - - - - వెంప్రకలు
వెన్నెల - - - - - చంద్రికాను - నమస్కారమున్ను
వెజ్జి - - - - - వెగ
వెన్నెలగుత్తి - -
వెలాంద్రి - - - - పెదజిల్లి
వెలంచి - - - - - తలంచి
వెర - - - - - ప్రేకము
వెర్రి - - - - - బుద్ధ్యతిశయము
వెద - - - - జాగంతనము - సందేహమున్ను
వెంది - - - - - మరిన్ని
వెనస్త్రాది - - - - వెంబడించి
వెవిశ్లి - - - - - అరుచి
వ్రేగులు - - - - - మాటలు
వెవరు - - - - - పలువారు
వెచుంగులవాంగా - - - శేషుడు
వెవిన - - - - - - తెల్లవారగా
వెలము - - - - - పాంశము
వెరము - - - - - వేగిరము - వగాను
వెసదము - - - - గడ - కంచరగాండిదను
వెర్రుడి - - - - - చిటికవేశెంతలోను
వెచి - - - - - - చిగిచిగంచి - పోంచిన్ని

First Ms

వెనవెలు - - - - వెయివెలు

ప్రెగు, - ప్రేకము - - ~~ప్రేకము~~ - ప్రెగము - ఛారవంగు పనున్న

ప్రైమూలపుశిగ్గ - - అదనపుశిగ్గ

శరము - - - - కప్రము

శిరిమితటు - - - తాళలల్లిన చబుకు

శిరిశింగణావరి - - చిన్నవాండ్లాటలో భేదము

శిబ్రుంభుపెద్ద - - - శిబిరపుపెద్ద - శేషుడు

శెలు - - - - శాలం - సాలువాను

శేరు - - - - రెండుబారలపడి

శ్రీ శాబాసు - - - మెచ్చుట

శెఖరింపు - - - - ఘుట్టిగా అనుకొంటె

సవి - - - - సావి - అని అనేటందుకు - పర్యాయమున్న -

సల్పె - - - - తొయినచ్చు

సడికెయులు - - - కుక్కలమెడబట్టి తాళ్ల

సత - - - - - అరుస్నెక్కటి

సరవి - - - - వరుస

సరెలు - - - - కలుగులు

సరుడుగరితె - - - అంపకట్టె

సబ్బు - - - - - చాకారము

సవసె ~~సవసె~~ - - కొంద్దికొద్ది

29

స్వసువు - - - - మొలక

సజ్జనకాలల - - - - చదివేచిన్నవాండ్లను శిక్షించేకోలబాడి

సంయాంటము - - - సెల్లాటము

సజ్జాటు - - - - లేవ

సదాంవుస్త్రె - - - జమడు

సెమాంలిగె - - - పాంవాను

సంగడం - - - - స్నేహము - సంగడితనమున్ను

సాంనికెలు - - - వెడల్పుపిమాని తప్పెలు

సారసత్తులు - - - జంతికెలు

సాతు - - - - పరుషమాంకె

సారసాంసానకెట - - - కారాన్ననకెట

సుత - - - - - తుద

శ్రీ సురెయాంళుడు - - - చండాలున్ను

సుబ్బె - - - - - ప్రబ్బిదమ్మిను - ~~అసంబి~~

సురిగె - - - - సారిగె

సుండి - - - - - అసుండి

సూండిదె - - - - - కాంసుకె

సూరెల - - - - - పార్శ్వముల

సూండింగములు - - పైమద్దెలుగలచేకడియములు

~~సాబగు~~ - - - - - చాంలు - సొంగసున్న

First Ms

సోద - - - - - చిప్ప
సోగసి - - - - మరువరొప్పినవాండెనస్స
సోరది - - - - - వరుస
సొమ్ములుబారియ - - సొమ్ముశిల్లు
సొల్లెము - - - - నెమలికోలు - చుట్టినవాగం
సోలవు - - - - సోలె - తెప్ప
సోబె - - - - - శబ్దము
సేసకొంప్పు - - - పెండ్లికొప్పు
సేగి - - - - - నలుకవ
సైంధవము - - - - గోధుమపిండి
హరిగోలు - - - చిన్నపుట్టి
హరివాణము - - పళ్లెరము
హజారము - - - - నగరికివెలిచావడి
హంసావళి - - - ముప్పడి
హాసుడు - - - - - దొడ్డవాండు
హదన - - - - అదనున - ఆసమయాన
పలుజుర - - - - సముఖము
పేసు - - - - - క్రొత్త
హంతకారి - - } సొంగసుకత్తె - సామజె
శినజట్టిన్ని
పేరవళి - - - - పొదవనెకరొక

హేరంగు - - - - సొంగసు
హేమాహేమీలు - - ఘనులు
హెచ్చరిల్లె - - - - అభివృద్ధిబొందె
హైసరి - - - - - శాబాసు
హేరాహోరి - - - - యడతెగక
కవణము - - - - ఆహారము - ఉవణము
బుతిబు - - - - - బొంకము
అబ్బులు - - - - దబ్బరలు
రొప్పె - - - - - అరచె
టోంపె - - - - వెరాపు - వెదూంరు
రిప్పుడి - - - - - విస్మయంబంది
రింగులువారగట్టి - - చంగులువారగట్టి - -
లిని - - - - - గమ్మి

శివరాత్రిప్రముదావలోకనతపశ్శిష్టోణిశ్చలత్తన్వికా
భవసేనానుకవాలుకాంగణానచ్చైత్రపాతయాత్రా
సము.
భ్భవపారాపగమప్రమోదభరణాత్రవ్యద్రాజితా
హరశ్రీలై
శ్భవలీలాపరిపాంకశాఖనవచః పర్యాయిపద్యా
సనాళు

అరిది - - - - - అబ్బురము

అలమి - - - - - పూంచి

అంగించి - - - - పొంగడి అర్థంబు అనేకమున్నాయి.

అప్పిద - - - - అటువంటిద

అసలు - - - - - బురద

అలవు - - - - - బలిమి

అచ్చికము - - - - కొందవ

అరకట - - - - దుక్కి

అదలు - - - - అంగద - వెత

అన్నువ - - - - సైకము

అన్ను - - - - - స్త్రీ

OG Second Ms

అరచె - - - - - కూశ

అరివంరి - - - - ముందువెనక

2 అక్షింత - - - అటువంటివారా

అయిద - - - వెంబడి

అబ్బోటు - - - ఆరాపు

అలకి - - - - కలశము

అడ్డసాళ్లు - - - పాచికలు

అగ్గలము - - - - అధికము

అగ్గము - - - - కైవశము

అత్తమిల్లి - - - పరుండి

అవ్వదుగరచి - - - కొరపానపదవిగరచి

అంటు - - - - ముట్టి

అరగి - - - - నశించి

అరవలు - - - - చిట్టెపలు

అరలువడ - - - సగముగాంగాను

అరువళ్లు - - - పాళ్లు

అలవగ - - - చులకన

అలపైాంక - - - పొందుపరిక

అరసి - - - విచారించి

అరవాయి - - - వెలితి

అటుజాతి - - - దుష్టజాతి

83

అరకటు - - - - - రొండి

అల్లొనెరళ్లు - - - నమస్కారం

3 అల్లిబిల్లి - - - - పెనకవ

అరికట్లు - - - { యూపలావలజననది - పువావ / టుగాం - దుప్పటముగాం - }

అల్లితెమ్మెర - - - - చల్లగాండప్పు

అయిదుపదిశాయికె - - ముందరడుగువెనకబెట్టెకె

అరిబాసి - - - - అల్లైనడుముకూర్చి

అదువ - - - - - అడే

అదరున - - - - - సందుకట్టున

అట్టాడెను - - - - సంచరించెను (అల్లాడెను అని కుంత గాలగా

అకురులు - - - - కేసరములు

అరిశలు - - - - అతిరసభేదములు

అదటు - - - - దురుసు

అమిరిలి - - - - కూర్చి

అఠియాలం - - - - గురుతు

అఘపడె - - - - అట్టుపడె

అనువు - - - - - లెస్స

అనిచి - - - - - అణఁపించి

అకు - - - - - ఱొమ్ము

అలు - - - - - కుతిక

Second Ms

అదటు - - - - - - వుదుటు
అత్రము - - - - - గుంపు
అనుడు - - - - - అనవుడు
అలంతి - - - - - తారాడెము - కాంది
అలుకుడు - - - - - చప్పుడు
అల్లారుముద్దు - - - - బహుసమ్మతి
అసదు - - - - - - కొంచెము
అరతి - - - - - - బాళి
అల్లె - - - - - - వింటినారి
అలరె - - - - - - అదరె - ఒప్పెను
అవిది - - - - - - గుద్ది - పిచ్చుగుంటు
అలంత - - - - - - బడలికె
అగలె - - - - - - పగిలె
అణాయుజురులు - - - - దీగలబెట్టెతట్టి
అక్కలవాండ - - - - - వంటలక్కెలది
అఆవు - - - - - అచేరి
అఉతిమెయుదపి - - - పెదతటికణాతి
అంకెలు - - - - - దవదనరాలు
అంజునను (అజసు) - - - - అంటెను - చేరికెను, అల్ల కృగు (ఆగా అగ్గె ఉండే)
అజ్జులు - - - - - అడుగులు

అంజి - - - - - అళికె
అంకెకాండు - - - - ప్రధానమైనవాండు
అడివసంతము - - - చల్లుకొమ్ము
అంగుగ - - - - - రెతిగ
అంగదప్పము - - - - పావడ
అంగవచ్చుము - - - - గురుతు
అరుముట - - - - ఎదుర్పుట
అంకిలి }
అడ్డి } - - - - విఘ్నము
అప్పెప్పెలు - - - - పొరలు - దాంతరయదలున్న
అంకె - - - - - సమయము
ఆముకాసె - - - - పోషించె
ఆడెను - - - - - కాండెను - ఆడెననుటను
ఆర - - - - - - పైపైర
ఆకె - - - - - - ఆచిత - ఆపదుటచు
ఆమంద - - - - - ఆవులగుంపు
ఆమెత - - - - - పండుగ
ఆణి - - - - - - ముత్తెము
ఆలము - - - - - జగడము
ఆరసి - - - - - విచారించి

Second Ms

ఆముకవిశి - - - - - పదాళించి

ఆటదు - - - - - - బాలదు

ఆకురాలప్పగండ్లు - - - ఆకురాలప్పకొమ్ములగుంతలు

ఆరాటము - - - - - పరితాపము

ఆరెలు - - - - - - కొండకొలుసనుండితన్నెమె నబొట్లు

ఆరివేరము - - - - - కలహము - త్వరబడితిరుగుట

ఆవిరి - - - - - - పుష్పపైకాంక

ఆవళి - - - - - - రాయిడి

ఆరువాండ్లు - - - - - పడికెందికొడ్డియెండుట

ఆసాదులు - - - - - మాలవాండ్లు

ఆరకులు - - - - - తలవరులు

ఆవె ([illegible]) - అరికట్టె

ఆవటిలంగ - - - - - కలంగ

ఆంక - - - - - - అడ్డగింప

ఆసుబారశినట్టు - - - పడుగుకడదారంతిప్పినట్టు

ఆంబలు - - - - - ఆవాలు - కర్పాపలున్న

ఆమని - - - - - - వసంతుండు

ఆందె - - - - - - ఆందెలు

ఆగడపలు - - - - - ముబ్బుసన్నపుదొంతరవంకలు

35

ఆగుబ్బతిలంగ - - - - వృద్ధిబొందగ

ఆణిమెరిగి - - - - - త్రాణయెరిగి

ఆమతించి - - - - - విందుచెప్పి

ఇరు - - - - - - పక్షియులు

ఇప్పెలు - - - - - పార్శ్వములు

ఇంచు - - - - - - యింపు

ఇరిశింత - - - - - నగవు

ఇక - - - - - - } మోటు

ఇరుపెద - - - - - } బాలెంపెద

ఇంద్రాణి - - - - - కడియవిశేషము

ఇలింగులు - - - - } నదకలు - ఇరింకలున్న పసులున్న -

ఇయ్యకోలు - - - - సమ్మతించుట

ఇరిఘిగా - - - - - చదరెట్టుగా

ఇల్లి - - - - - - సమసి

ఇట్లలము - - - - - నిలుకడ

ఇవతాళింపు - - - - చలువకలుగుట

ఈడేర - - - - - - సమర్థాడి - నెరవేరెనను

ఈరతారలు - - - - యింగరానిది - తీర్పకు దనిదనుట - -

Second Ms

ఈలువు - - - - - అభిమానము
ఈరెండ - - - - - బాలాతపము
ఈరము - - - - - చిరుపొద
ఈరేలుంగు - - - - - హీనస్వరము
ఈలగరచి - - - - - పండ్లుపుట్టిగాకరుచుకొని
ఉగము - - - - - ఆయువు
ఉగ్గలి - - - - - ఇంతి - పుట్టిన్ని
ఉప్పరము - - - - - మేలుకొనుట - పవ్వళించుట
ఉప్పనబట్టలు - - - - } పెరములుబారుటలు - / ఆటలోభేదమున్న
ఉక్కైదము - - - - - యొకసన్నైము
ఉగ్గవడి - - - - - ముడిబడి
ఉరిమె - - - - - గర్జించె
ఉన్నెత్తు - - - - - యినుమంతలేకుండ
ఉప్పరము - - - - - ఆకాశము
ఉక్కోలు - - - - - పైకప్పడి
ఉరువు - - - - - శ్రేష్ఠము
ఉదుగక - - - - - ఎడదెగక
ఉల్లాఱు - - - - - పల్లము - మట్టుగాపైనివే
శి ఆస్తిరిచాకపుబట్టు
ఉల్లైద - - - - - పల్లవము -

ఉబతి - - - - - - పైని
ఉరువయ్య - - - - - మట్టుమీరె
ఉన్నెద - - - - - పున్నతావు
ఉప్పతిల - - - - - పుట్టుగాను
ఉరువుగా - - - - - పేటముగా
ఉప్పతింపు - - - - త్రిప్తిగాంకుట
ఉజ్జగింపు - - - - వర్జింపు
ఉత్తరించి - - - - - ఖండించి
ఊయల - - - - - ఉయ్యాల
ఊదుకొన్న - - - - బురదరేవ్వట్టుగా
ఊరడుంటు - - - - - ఊరడిలుంట
ఊద - - - - } మనస్సునగలమేలోర్పమిచి / కాంపట్యము
ఊదనిబాడెను - - - - పారెను
ఊరు - - - - - గ్రామము - వుట్టిన్ని
ఊట - - - - - చిలునీరు - వూరుగాయలపూటాను
ఊంపు - - - - - కదళించుట - చిరుటను
ఊంచ - - - - - తాటిగెంజు - ఊంబాను
ఊల - - - - - పెరచుట ను - పలాయనమ్మున్న
ఊసివాసము - - - - వ్యత్యాసము

OG second Ms

ఎల్లి - - - - - రేపు - గొండుగున్న
ఎదరు - - - - - చింతగట్టుటాను
ఎనిచె - - - - - యెంచె
ఎమ్మె - - - - - యిన్ని - యేరితిన్ని
ఎన్నెలివి - - - - - వృద్ధిబొందుట
ఎరకువ - - - - - తెలివి
ఎరపరికము - - - - వింత
ఎకసము - - - - వలము
ఎడెంబక - - - - యెడతెగక
ఎల్లిదము - - - - చుల్కన
ఎత్తికోలు - - - - ఆరంభము
ఎడరున - - - - సందుకట్టున
ఎరచి - - - - అస్త్రిమజ్జమెదడు
ఎర - - - - - ఆంకలి - ఆహారమున్ను
౧౦ ఎక్కెటికత్తి - - - - యొంటాండిని
ఎడ్త్రెర - - - - యొక్కయ్యాసునగమకింపు
ఎలయగ - - - - యెనయగ
ఎసకొలిపి - - - - ప్రేరేపణచేసి
ఎల్లవెంట - - - - యెలుకండుగాను

37

ఎద్దడి - - - - - లేవడి
ఎత్తనగోలు - - - తాలుతనే
ఎదద - - - - - రొమ్ము
ఎకెంరింత - - - - గుఱ్ఱమెకిరింత
ఎ~~రే~~గి - - - - దండముబెట్టి - దిగిన్ని
ఎకిమీండు - - - - దొర
ఎమ్ములు - - - - యెమికెలు
ఎండి - - - - ఘంత్రకాయ
~~ఎంట్ర~~ - - - - యెరగలి - కాచిన్నప్పు
ఎదుకోర్లలు - - - యెదుకొనుట
ఎలిచె - - - - - యెంచె
ఎవ - - - - - జుగుప్స - రోషము
ఎటప్పు - - - - - యెంచుట
ఎటగా - - - - - యినికిగా
ఎడ్త్రెర - - - - - జగడము
ఎచి - - - - - అధికమైన
ఎసల - - - - - దొమ్మి
ఎసట - - - - - ఆసక్తి
౩ ఎండి - - - - - పోషించి - విడిచిన్ని

Second Ms

ఎద - - - - -	జ్ఞాపకమున
ఎటు - - - - -	పోటు
ఏరాలు - - - -	తోడికోడలు
ఎపు - - - -	పొంగరు
ఎలుకోటి - - -	సకలమైనవారు
ఎతరి - - - -	దుర్జనుండు
ఎండికోళ్లు - - -	నమస్కారాలు
ఎత్తు - - - -	సామాన్యస్త్రీలు - చాప లునేనేస్త్రీలనుటను
ఒరమెను - - -	మురుకాయను
ఓలువడెను - - -	దొరపుపాయను
ఒగి - - - - -	లెస్స
ఒకపెంట - - -	పైక్రందు -
ఒప్పమి - - - -	పెప్పమి
ఒనపెట్టుకాని - - -	పొంచుకొని
ఒడచెగను - - -	చిపుబొరెను - విదలించెది [illegible]
ఓరుదల - - -	చాడి
ఒప్పరకించి - - -	పెప్పగించి
ఒడియించి - - -	తేయించి
ఒడ్డగిలెను - - -	ఒరిగెను

ఒలయగాం - - - -	వ్యాపించగాం	
ఒల్లబోయి - - - -	చిన్నబోయి	
ఓలి - - - - -	వరుస - ఉంకువాను	
ఓహరిసాహరి - - -	పరిష్కారమెందుగాను	
ఒమ్మి - - - - -	వహించి	
ఓసరిలకే - - - -	తగ్గక	
ఓడికల్లు - - - -	ఉప్పుటకాల్వలు	See the appendix of the Dictionary.
ఓవరి - - - -	తొంట్లికట్లు	
ఓలము - - - -	మరుగు	
ఓచల - - - - -	ఓచెల్లి	
ఓరంత - - - -	యిసుమంత	
ఓహంట్లించి - - -	పొంది	
ఓసరించి - - - -	ఓరజేసి	
కలువ - - - -	కలయను	
కలువాను - - - -	కలుగనుటను	
కరదలు - - - -	చేష్టలు	
కరకరి - - - - -	చలము	
కండు - - - - -	బురదద	
కండుటను - - - -	కండువ - - మనస్సు	
కమరసాల - - - -	నడికట్టు	

Second Ms

కర్ణగిలిపి - - - - - - కనుగట్టి
కరచి - - - - - - మీరి - దాంటిన్ని
౨౩ కండెన - - - - - - బండికండికి పెట్టినచమురు
కస్తూరి - - - - - క్రస్తూరి - మరిస్తనుటను
కడిబ - - - - - గట్టి
కరి - - - - - - సాక్షి - మెరవలుపున్న
కఠంక - - - - - యత్నమున్న - ధైర్యమున్న
కడపళ్ళు - - - - - మదతపురసలు
కట్టి - - - - - కటకటయనుట
కన్నె - - - - - కొండుకు
కడి - - - - - కరచుట - మజ్జిగెచారు / తాపు ముద్దాను
కరిశనము - - - - వస్త్రచ్ఛేదము
కనుపుగొట్టు - - - - యూంచమున్నట్టుగా గొట్టికల / యపెట్టిన్ని
కలచి - - - - వలచి
కందరగా - - - - కనుపట్టిగా
కవరులు - - - - పొంచికలు
కంగారు - - - - పెద్దకశ
కత్తరము - - - - జేరా
కమ్మరిండు - - - - కాంప్రవాండు -

కస్తరక - - - - - కనక - యూంపురకానున్న
కరవటం - - - - - చిత్రభరణి
కసమసంగి - - - - - చలరింగి
కశిదిర - - - - - త్రేటదిర
కలివికలు - - - - చాకట్లు
కడాని - - - - - బంగారు
కశీసపు - - - - రంటము - నల్లబురుసాపట్టు
కన్నాకు - - - - - ముందరగానసనాముఖమున్న
కస్తూరెప్పలు - - - - కండ్లు
కలవదము - - - - మేలుకట్లు
కనుకలి - - - - - - కనుట
కటికి - - - - - గట్టి
కరచి - - - - చెనటి - - వెలుగున్న
కదంగి - - - - - - కినిశి
కష్టు - - - - - పూగొంత్తు
కచ్చు - - - - - కానిపట్టు
కవడి - - - - - చన్నగట్టునన్న
కట్టివి - - - - - దట్టమైపెదలిపోగా
కంట్లంక - - - - వరుసద్దలపైనిపంచెపెట్టి కుద్ది
కథవసము - - - - తాలు
క్రచ్చర - - - - - గుర్కన

Second Ms

క్రష్ణన - - - - - - - వేగిరము
కారాకులు - - - - పండుటాకులు
కాటుకగువ్వ - - - - యఱ్ఱంతగువ్వ
క్రాలుట - - - - - మెప్పుడు
కారియపెట్టి - - - - బాధపెట్టి
కాంధారి - - - - - మాంధారివాండ్లు - సరిహద్దుస్తే
కాయువులు - - - - కార్యములు
కఞ్జదరి - - - - బూచిన్ని
కారిజం - - - - - గుండెకాయ - మాంసం
కావిరుపైను - - - - మెరుపువెదచల్లెను
కారుకమ్మెను - - - చెం - - - కమ్మెను
కారుకాలము - - - - ఫలకాలము
కారుమెరుంగు - - - - మొగిలుపెడలుమెరుంగు
కారులు - - - - - వదరులు
కివుదు - - - - - కిదురు
కింగారి - - - - కారగానిది
కివ్వైను - - - - - మడిశెను
కిట్టి - - - - - డగ్గరి
కిసమసలు - - - - వెఱ్ఱిసొక్కు - అగ్గి
క్రిక్కలు - - - - - భట్లు

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

కిసుపు - - - - - లక్క
కిలు - - - - - యుక్తువ
కిలించి - - - - - వ్రంచి
క్రిజాడి - - - - - కిందిచూపు
కుఱ్ఱం - - - - - కొంచెము
కుత్రి - - - - - ఆవు
కుస్సి - - - - - కొలిచి
కుట్టుపెళ్లు - - - - క్షుద్రశత్రులు - ముండ్లున్న
కురువు - - - - పెండొడ
కుదువ - - - - - కొండమీదిశాలిదోవ
కువ్వము - - - - వూరు
కురంగటు - - - - వెద్ద
కుడక - - - - - గిన్నె
కురుజు - - - - - గూండాడిన పిట్ట - ఛత్రమున్న యూకెరాల్పిందియునట
~~కూండిపరిచి~~ - - - - ~~కూంత~~
కూకి - - - - - పావురాయి
కూరికె - - - - - గ్రుంకెను
కూండియు - - - - - కూదంగ
కెరకాట్టి - - - - - కిలకట్టె - పలికె
కెలస - - - - - పుదార్యగము
క్రిణా - - - - - హాస్యము

Second Ms

క్రింటుకాంది - - - - - దస్త్రికబెట్టి
క్రువ - - - - - - చేరిక
క్రూంగంట - - - - - కింగంట
క్రూపు - - - - - - దూండ
౹ క్రైరదు - - - - - - గుఱ్ఱము
కెలాంటము - - - - - జిత్తు
కైరవళ్లు - - - - - - కపూరగుళిగెలు
కారంత - - - - - - కొర్రు - తక్షవాను
కారప్రాణం - - - - - - కుట్టుసురు
కారకార - - - - - ఈరపరికము
కాంగవాలు - - - - - మాదిగెకత్తి
కాప్పరము - - - - - మూపు
కాత్రముట్టు - - - - - పెనచినరాత్రపునూలిపోగు
కాప్పు - - - - - - శిగ - కొప్పున్న
కాలుచు - - - - - ధాన్యము
కామరు - - - - - వెప్పిదము
కాసరక - - - - - - కానక
కాప్పరించి - - - - - కాళి - పుటమువేశి
కాండకోలు - - - - - తెక్కాడైనాను
కాండ్రు - - - - - - తెముడుగ్నిమల్లించిననది నేల - నాశేలున్న -

కార - - - - - వెంప్పిదం
కాల్రల - - - - - జగడము
కోపు - - - - } సొరాయి - మొప్పున్న - వింటి / కొప్పున్న - నాట్యవిశేషము -
క్రోవ - - - - - దండ
కారగాని - - - - - వారముదిశి
కోలుకాని - - - - - రక్తాని
చ కోలుకాండు - - - - వుద్రమానిశి
కోలుదెబ్బ - - - - - తలదెబ్బ
కోలుబారోమ - - - - చెలువోమ
క్రోలు - - - - - - కొప్పిన్ని - త్రాగుటాను
కోలగగ్గర - - - - } మొద్దులకుకాళ్లకులాడా / లుకేట్టుటందుకు కాళ్లకట్టిప / డవేశిత్రోయుట -
ఖిట్టి - - - - - - సత్తువ
ఖిండా - - - - - - కత్తి
ఖింబురు - - - - - - గహ్వరము
గట్టివాల్సతులు - - - - పరిమెళమువెన్నోస్త్రిలు
గరిడి - - - - - - సాము - చెరికాను
గచ్చు - - - - - - వెన్నె
గనయుము - - - - - - వింటికోపు

Second Ms

గాంసులు - - - - - - కోటవాకిళ్లు

గరువతనవులు - - - - మగటిమి

గట్టినబోవి - - - - - అలలోభేదం

గబ్బుజెంకమెకవు - - - యేనుగ

గడుసు - - - - దురుసు

౧౭ గండరువైనరించి - - - ప్రతిమగాంచేసి

గద్దన - - - - - - ఘుర్ఘరాగర్జింపున్న

గంగదోరలు - - - - } అప్పుమెడకిందవేలేతోరలు
పెద్దతోరలున్న

గాందిలి - - - - - కార్యి - చుట్టమున్న

గారాంబురాంగాం - - - బరిహాంలాంను

గిరుపు - - - - - - చూపు - చెరుకుచూపు

గిరిక - - - - - - పొట్టి

గిజ్బ - - - - - - గిత్త - యెద్దు

గిట్టి - - - - - ఆవుపొట్టిన్ని

గిడిగిళ్లు - - - - - నమస్కారాలు

గిరికొంని - - - - చుట్టికాని

గిరి - - - - - - గిపు - బదులుంచుటాను

గింటెపు - - - - - - జంటపాగునేతదుప్పటి

గిసవెత్తి - - - - - - తలదడపి

గిలించిన - - - - - సాంటించిన

గొరనగింజలు - - - దాంయాంలు

గురుజాంలు - - - - వజ్రాలు

గుబ్బతి - - - - - పర్వతం

గురుకాంని - - - - కమ్మకాని

గుమ్మ - - - - - గాంది - బొంట్టు - స్త్రీయున్ని

గుమ్మడు - - - - - సాంగసుకాండు

౨౦ గురుగులు - - - - - చిన్నపిడతలు

గుడిచుట్టి - - - - - వెడెముబెట్టి - కొవెలచుట్టున్న

గుండుపులుగు - - - - జక్కవ

గుమ్మె - - - - - - గుడారు - చిన్నగుడారు

గెందు - - - - - } చెందు - నిడివిన్ని - నిడివిగలిగి
ననచ్చకాయలున్న

గెలిసలిపె - - - - పరిహాసముజేసె

గెదె - - - - - యెనుము

గొరతె - - - - - చిన్ననెజా - అమ్మన్న

గొళ్లెన - - - - - గుడారు

గొనకొన - - - - కొరి - నిరుకొడిన్ని

గొత్తడి - - - - - సాధ్వి

గొండ్లి - - - - - క్రీడ

గొందగొంచి - - - - పుంచి

Second Ms

గొబ్బిళ్లు - - - - - నమస్కారాలు
గొంగ - - - - - శత్రువు
గొంతి - - - - - స్త్రీ
గోలెము - - - - - అగ్నిష్టి - బండి
గోవాళ్లు - - - - - విటులు
గోడాండి - - - - - గోరాండి
గోసంగి - - - - - మాదిగ
గోర్పడదం - - - - - పెద్దబూరాలు
గారు - - - - - వేసుగ
గారవాళలు - - - - - పెద్దబూరుగలు
గండగట్టు - - - - - చెంపమూళకట్టుట
ఘాటవు - - - - - చురుకు - ఘాటగడ్డను
చక్కటిన - - - - - చక్కటి - వైపు
చదలు - - - - - మిన్ను
చల్లు - - - - - వెద - తడిగలవిత్తనం
చలిమల - - - - - మంచుకొండ
చను - - - - - పెళ్లు - పెళ్లనుటను
చప్ప - - - - - ముదురు
చల్వజాతి - - - - - చంద్రుండు
చదుకబడ - - - - - చదికలబడ

చలువ - - - - - వలువ
చయ్యన - - - - - గ్రక్కున
చదపగా - - - - - కొట్టగా
చనుప - - - - - చెహారిమచిలి
చాపకట్లు - - - - - పలుచనియట్టు
చాంచి - - - - - స్తనస్యం
చాంగరలాండి - - - చంపి
చాంప్ర - - - - - నిధివి
చాంగము - - - - - శవి
చిగిరింతలు - - - - చిటికెలు
చిప్ప - - - - - జగడము - ఈటెను
చిల్లాణాము - - - మొలవంకి
చిరిమితరటు - - - తొలల్లినచబుకు
చిన్నద - - - - - చిన్నిదము - బంగారుకొడ్డి / పుంపుస్స
చిన్నారిపొన్నారి - - - ముద్దుగులికెటువంటి
చిలుముపాలు - - - చిలుముకత్తి - శూలిపికట్టాను
చిదర - - - - - తునక
చిప్పుములు - - - - అరుచి
చిట్టికము - - - - - చెప్పే
చిమ్మచీంకటి - - - చట్టుపుచీకటి

Second Ms

చిలుకలకొలికి - - - - { చిక్కప్పుబుట్టి - పలకెంతమున / సుదతిగలిగినస్త్రీ -

చిరికిగొనక - - - - - తృణముగానెంచి

చికిలిగా - - - - - - తారుమారుగా

చిలి - - - - - - పిల్లి

చిరి - - - - - - - పిలిచి - చీలిచిన్ని

చుంచులు - - - - - మెకలు

చుబ్బొ - - - - - - పాయును

చూరబుచ్చె - - - - కొల్లబుచ్చె - కొల్లబెట్టె

చుమ్మలుచుట్టగా - - - - కడుపులోగాలించగా

3 చెలియ - - - - - - చెలికాడు

చెడియ - - - - - - చెలికత్తె

చెరుకడము - - - - చెల్లము

చెట్టి - - - - - - చెనటి - చెయ్యిచ్చి

చెనకక - - - - - - అంటక

చెలంగి - - - - - - ప్రబలె

చెరివిచెక్కి - - - - చెనయును - చెనకను

చెన్ను - - - - - - పొంకము

చెప్పు - - - - - - తెప్ప

చట్టువలు - - - - - రెక్కలు

చెయ్యిరదప్పి - - - - చేష్టలుదక్కి

చెప్పుర - - - - - - సులభముగా

చెవిడలపెట్టి - - - - విని

చెంక - - - - - - చెక్కిలి

చంగనాలు - - - - నమస్కారాలు - బాలక్రీడను

చేకూర - - - - - చేకూడె

చెంక్కాకు - - - - రాలాకు

చానిపి - - - - - పుంచి

చారచిరుత - - - - చేష్టానున్న

చారటుముట్టి - - - - అంతటావ్యాపించి

చేకేలు - - - - - వెళుపాటుపళ్లెరములు

చాదోలు - - - - - తెలునుగమీదిచప్పరము

28 చళాలున - - - - మిక్కిలిసద్దుగాను

జిగిలి - - - - - తెన్నె

జత - - - - - - జోడు

జాళువా - - - - - మేలువంకిభేదం - వన్నెహెచ్చున్న

జడకలు - - - - - వెరకేలు

జరజంపు - - - - - పెద్దకుచ్చు

జవ్వి - - - - - - గుర్రపుతోకవెంట్రుకలు

జంగిలి - - - - - గమికాడు

జంటకాండ్రు - - - జగ్గరకాండ్రు - తెరకాండ్రు -

Second Ms

జాజు - ఎరుపు
జాలవల్లి - జాగాలతప్పి
జాంగిలి - సాంష్టాంగముగా
జాందిలి - దుబుదుక్కలవాడు
జాంబిలి - చంద్రుడు
జాలరి - జలగడిగెవాండు
జాడీలు - నమస్కారాలు
జాబాలపాలిక - పెండ్లిమొలక
జాబుర - గంధపొడి
జాలెములు - పెదెములు
జాను - లెస్స - ఆలస్యమున్న
జాలి - తామసము
జాటె - చబుకు
జాగ - యిమ్ము
జావడం - డేగ
జావుము - బాదు - పోల్లు
జిలుగు - వెలితి
జిల్లి - చిమటలు
జీబు - దట్టము - కొప్పిన్ని
జీతము - గాసము

జిడ్డు - చమురు
జిలిబిలి - వేడుక
జిట్టి - గువ్వభేదం
జినువాయి - గువ్వ
జిమ్మ - చీంకటి - అంధకారము
జీరుకు - బురద
జుబురుకులు - పురులున్న - బొత్రని గండుచీమలున్న
జువ్విలు - జవ్వి ఊచులు
జూంటు - జిత్తులవాడు
జెవురుబొట్టు - ఎర్రవన్నెబొట్టు
జోహారు - దండము
జోంగు - వెంట
జోరము - తిమ్మిరి
జోగెత్తి - బిచ్చమెత్తి
జోటి - జోటినస్త్రీ
జొంపిల్లగా - నిండారగా
జాంకు - ఊట
జాంజావన - దివగా - అల్లాడుట
ఝూరి - పెద్దగండి
ఝాడించి - రాలిచి
ఝా - పోలే -

Second Ms

టకటంకు - - - - - - దబ్బర

టంకము - - - - - - టెక్కెము

టాకు - - - - - - వెలుత్తము

టోపి - - - - - - కుళ్లాయి

టక్కులు - - - - - - మొమ్మెలు

టాకించి - - - - - - కత్తికత్తితోవలితాకించి

తవర - - - - - - బరజము

తవణింపు - - - - - - ప్రకటింపు

తవతవ - - - - - - దగ

తాపు - - - - - - తాంపు

తాకురు - - - - - - దేవత

తివి - - - - - - రాజసము

తింగణం - - - - - - పొంత్తి

తెవ - - - - - - పెరియులు

దగర - - - - - - కోయిల - గండుకోయిల

దబ్బాబొటుగ - - - - - - ఆకస్మికముగా

2 దబ్బు - - - - - - కాంతి

దబ్బు - - - - - - కాసులు - ఆ#టోపమున్న

ధాకె - - - - - - రిఖాను - శౌర్యవ్యమున్న

దాలు - - - - - - గురుతు - కాంతి - శారీర త్వము - పెక్కైమున్న ~~...~~

డాగురించి - - - - - - దాంగియుండి

డిల్లపడి - - - - - - ధృతిచెడి

డిందె - - - - - - నిర్జించె - యుండుటను

డిందుబడె - - - - - - కుదురుబడె

డోకాసె - - - - - - మొదుకోసె

డింకి - - - - - - అణంగె

డెంకి - - - - - - టోపి

డెక్కాని - - - - - - నెలకొని

డెంకణాలు - - - - - - నమస్కారాలు

ధాణాలు - - - - - - బారెండె కోలలు - పదితాళాల లోమెదటివిసరు

ధీ - - - - - - సన్నబడుట

తత్పడి - - - - - - తెచి

తమ్ముళ్లు - - - - - - పోంగులు

తడుపులనిడుపడు - - - - - - శేషుండు

తద్దయు - - - - - - అధికము

తపార - - - - - - టోపి

ఒక తక్కైన - - - - - - కడము

తహతహ - - - - - - త్వర

తహాస - - - - - - బాళి

త్రుస్సరి - - - - - - నేరిపెను - హాస్యంచేశెను

Second Ms

తడశెను - - - - - జాగుచేశెను

తరకసము - - - - బ్రమ్మలపొంది

తసపెక్కి - - - - - బలువపొంచి

తరుపు - - - - - పెద్దపెయదూడ

తచ్చున - - - - - చిలుకుట - యిచ్చుకవమున్న

తత్తర - - - - - - సారాయిపోశెవానిముంత - తిత్తిన్ని

తడుపుడు - - - - - యిరుగడను - దారివచ్చెట్లునరికించి

తడుకు - - - - - - పండె

తెత్తు - - - - - - వాకిటిముళ్లతలుపు

తందర - - - - - - దట్టం

తటకబడి - - - - - ఆశ్చర్యపడి

తాంచర్ల - - - - - యియుంచుకొని

తాపలు - - - - - మెట్లులు

తాకోలని - - - - - తాంచుకుట - తన్నుట

తాపిన - - - - - తాంచిన - సంతసచేశిన

తార్కాణం - - - - - నిదర్శనము

తివుట - - - - - ప్రియము

తివిరి - - - - - త్వరబడి

తిప్పలు - - - - - గుంటలు - తిప్పలు

తిన్నగా - - - - - చక్కగా -

తియ్యము - - - - - వెప్పిదము

తికమకలుగా - - - - యిట్టట్టుగా

త్రిక్కగా - - - - - వినగా

తీలుబడి - - - - - సమశి

తీద్రించి - - - - - ఉదుటుచూపి

తురంగలించి - - - - తరగలించి - ప్రకాశించి

తుప్పుటు - - - - - గోత్రరోశము

తురవలి - - - - - అంగలార్పు

తుపాంశి - - - - - దారర

తూనర - - - - - తూంక్రము - ఆటలోభేదము

తూలి - - - - - - క్లేశించి

తూంకొనివచ్చు - - - - పూనుకొనివచ్చు

తూంవరాణి - - - - స్త్రీళపారితూంము

తూలికె - - - - - - చిత్తరవుబ్రాశెఖండీ

తేలించి - - - - - - నమస్కరించి

తెక్కలికాడు - - - - - దొంగ

తెరుకువ - - - - - వివేకము

తేకొని - - - - - మెండుకొని

తెనెవణాశి - - - - - నిదురించి

తెప్ప - - - - - - పెళ్ల -

Second Ms

౩౦ తెమాన - - - - - తెపలు

~~తెపలు~~ - - - - - - శక్తిప్రాబా

తెంకువ - - - - - - నిలువరవు

తెడి - - - - - - - వెదకి

తొందరి - - - - - ప్రాణి

తొంగుండి - - - - - పవళించి

తొంగలి - - - - - దట్టము

తొర్రలు - - - - - - పసులు

తొర్ర - - - - - - ~~[illegible]~~ - శివవెలుప్పిన

తొంతుకు - - - - - మొద్దు - ఆవృస్న

తొప్పరిల - - - - - బండి - గండు - విరుగబండి

తోయము - - - - - రీతి

తోఱాంగి - - - - - సవదగా - కసుప్రభేదమ్ము

తొచికాండు - - - - - మగడెగ

తొస్నానము توس دان A cartridge box - తైత్నాజనపుచింకర

తిత్తిరి - - - - - - - కష్టవాల

తొత్రుబడి - - - - - తడబడి

తోన - - - - - - వెంబడి

తోడెచ్చి - - - - - వెంటబెట్టుకునివచ్చి

తోరము - - - - - అధికము

దవ - - - - - - - చెరుకుపాండ

దట్టరిల్లిక - - - - - జడియక

దప్పడు - - - - - యెడ్డి

దంట - - - - - - సమర్థుడు

౩౧ దండడి - - - - - దారమ్మి

దసన - - - - - ఆయుధవిశేషము

దప్పబడి - - - - - దిందుబడి

దిమ్ము - - - - - గుంపు

దివెదారు - - - - - కొమ్ము

దీపకంభం - - - - - దివసవు

ద్యుతి - - - - } దివములు

} సాంకితిర్చినపిట్టలు

~~దివములు~~ - - - -

దినకారలు - - - - దినరాజు

దిరదిరదిరిగి - - - } దిక్కామగముగా - క్షితిచే

} చెదరియుండేవాడుగా -

దివ్వెము - - - - } దీపంజలు

} దీపములు

~~దీపంజలు~~ - - - -

దీటుకాని - - - - యెదుర్కాని

దీవసము - - - - - దివసము

దీటు - - - - - ప్రతి

దురుసున - - - - - గ్రక్కున

దునికిలి - - - - - జారి

OG Second Ms

దుంత - - - - - వెనుపోతు

దుతాయి - - - - - కుబుసము

దుకాణం - - - - అంగడి - బాజారు

31 దుప్పటము - - - - బొందళము - దుప్పటములోభే
దము -

దుంకము - - - - - గండి

దూంపింపమికె - - - త్రాగినందుకు

దూపుకొని - - - - దూహించి

దూబ - - - - - భగము - అవలక్షణము

ధర - - - - - - వెల - తూనికెను

ధడ - - - - - - బొండెకోలప్పై విసరు

ధణి - - - - - - దళవాయి

నమ్మి
నెమ్మి } - - - - - నెమలి

నన్న - - - - - - కురుచ

నవారుపట్టె - - - { చల్లడానకు అంచునకూ
పైనిలిధారపు అల్లికె

నచ్చిన - - - - - - నమ్మిన

నదివియులు - - - - నిలువుదివిటీలు

నలి - - - - - - వెప్పిదం - నలితిండిన్నె

నకనక - - - - - క్లేశించిన

నరుజు - - - - - - గుండుపోశింది

నడుగక - - - - - - అడుగక

నడికిరేయి - - - - - సరిప్రొద్దు

నట్టు - - - - - - యిల్లు - కాదవాను - ఆచారయున్న

నట్లాట్లు - - - - - చెట్లాకులనిలిచి వుండే నీళ్లబొట్లు

33 నవాతు - - - - - పూలఖండము - చక్కెర

నవ్విన - - - - - - వికసించిన - చిగిర్చినారు

నంటు - - - - - పొలిమి - నెస్తకాండున్న

నాంవ - - - - - - నాటకాడు

నాణ్యము - - - - - శ్రేష్టము

నాంప - - - - - విషము

నాంచు - - - - - పెద్దపాంచి - దాంగాడు

నిరుపేద - - - - - లేమిలేనివాడు

నినిచి - - - - - నించి

నిరుడు - - - - - కడసంవత్సరము

నిట్టలు - - - - - చాటులు

నిప్పటిల్లి - - - - - నిండార

నిచ్చలము - - - - స్వచ్ఛము

నివిరి - - - - - - చమిరి

Second Ms

నిప్పుపురవము - - - - లేమిడి

నిబారిపిది - - - - - నివంపిది

నిరువట్టు - - - - - దప్పి

నురుపె - - - - - - నులిచె - కొట్టివేశె

నూలారి - - - - - సమ్మతించి

నెవ్వ - - - - - - లేవడి

నెరి - - - - - జిగి. బిరుసె - బిగద్దారను

౪౮ నెప్పు - - - - - చాటు

నెమకె - - - - - - వెదకె

నెయ్యము - - - - - నెనరు

నెమ్ములు - - - - - నెమళ్లు - వెుమకెలున్న

నెప్పళము - - - - - గ్రక్కున

నెయ్యూరు - - - - ఇరాంప్రలు

నెలవత్తిబాణాలు - - - వాసనకట్లు

నెరకలు - - - - - రెక్కలు

నెగడు - - - - - జలగ్రహము - వెలయుచు నుటాను

నెమలికెలు - - - - - తాటిచుట్టలు - వగా

నెత్తమ్ములు - - - - - బయిళ్లు - జూదములు -
తామరలు - కొంతమా
దిషూమలున్న -

నెత్తకమ్ము - - - - - - పాచికపందెము

నెజా - - - - - - నెజ్జము

నొండలదారంతి - - - - సంశయము

సొంనాడనెశె - - - -

నెంకా - - - - - - పల్లము

పదవి - - - - - - సంపద

పగుది - - - - - రీతి - అప్పనమున్న

౩౫ పక్రము - - - - - తోబుట్టువు

పదరము - - - - - అమలువుంచె అడపము

పల్లకట్టి - - - - - వుంచిపెట్టి

పల్లము - - - - - - పైకటిన్ని

పలంకెన - - - - - పండిన

పగడము - - - - - ఔకౌము - పాముపడిగెను

పనంటులు - - - - - పెద్దకొంగులు

పచారము - - - - - అంగడి

పదుపు - - - - - - గుంపు

పటితాంటించి - - - - యిటునటుచెళుకటుచూపు

పనుపుట - - - - - అంపుట

పటాని - - - - - గుఱ్ఱము

పరిగెలు - - - - - మళ్లారాలినయెన్ను

పయ్యూర - - - - - వాయువు - -

Second Ms

పరమెయిలు - - - - పయినివేశ్చె మెయిలు

పడప - - - - - - పందెము - వాండు

పరకటబెట్టి - - - - బయిటబెట్టి

పసురు - - - - - వెట్టి

పవాడము - - - - బిరుదు

పడవాలు - - - - దళవాయి

పడవాళ్లు - - - - వెగలు

పండించి వి - - - - వంచించితివి

పసి - - - - - గాలి - ఆంకలి - ఆకలున్న

పదిరు - - - - - పదిగురు

పరుసముశేశవెదను - - తెగతిని నంజుడుగనైనను

3౬ పగటు - - - - - పొగరు

పస - - - - - - స్ఫురణాము

పదంబడి - - - - - పదపడి - తర్వాతను

పకిలితిబెట్టి - - - - సందువేశి

పందవిలి - - - - - ప్రకాశించి

పడలుబడి - - - - చాపకట్టుబడి

పరిపరిగా - - - - చిందరవందరగా

పరియలు - - -

పరిబావక - - - - చెదరక

ప్రసవి - - - - -

పమ్మి - - - - - క్రమ్ముకొని

57

పల్లటిలె - - - - - చింతనొందె

పల్లించి - - - - పల్లనచేశి - ఫుంచిన్ని

పలపలని - - - - - పలచని

పరి - - - - - గుంపు - సరుదున్న

పంజన - - - - - నిగరమైన

పంజులు - - - - దివటీలున్న - కేశాభూషణామున్న

పణాతబడి - - - - దవడనరాలుబట్టుకొని

పలకబారె - - - - తెల్లబారె

పారుపఝూంచి - - - చక్కగాఝూంచి

పారుండు - - - - బాపండు

3౭ పాయపట్టము - - - - అందెలు

పాయ - - - - - చాటు

పాలెరు - - - - - పాలకడలి

పాంగా - - - - - లాయము - తలపాంగాను ౬౮

పాడిపాడిగా - - - - కొద్దికొద్దిగా

పారవలెవ్వు - - - - పెద్దయివ్వు

పారశి - - - - - అగసాల - దేశభేదమున్న

పాదాంత్రపురువు - - సాలెపురువు

పాలవెల్లి - - - - పాలసముద్రము

పాశిన - - - - - యడశిన -

Second Ms

పిప్పట - - - - - - వెనక
పింపిళ్లు - - - - - తూంతూం అనే ఆటలో భేదము
పిసాంళించి - - - - మించి
పిండు - - - - - గుంపు - పిత్తుకుమనుటాను
పిరుతివియక - - - - పిరుబోంక - వెనకతియ్యక
పిళ్లిగిరులు - - - - ఆటలోభేదము
పిలుకుమాంళ్లి - - - - చంపి
పిసుగు - - - - - పిశిని
పిలుకువాంటు - - - - పిల్లలవేశేది
పిరి - - - - - - చినిగి
పుసుగు - - - - - గురుతు - పట్టిన్ని
పుత్తము - - - - - ఆంపుదము
38 పుట్టము - - - - - కోరక
పురువ్ - - - - - పురుగు
పుడుకు - - - - - యాంవి
పునెప్పు - - - - - పురియ
పునుక - - - - - ఆంపించె ననుటాను
పురికొంలిపి - - - - వెలునశయించి
పుయులాంశట - - - - శిగ్గు.

పుష్పడిక - - - - - శిగ్గైన స్త్రీ
పురపుర - - - - - పొక్కిబడి - మిక్కిలి వెతజెందు
పుత్తూ - - - - - త్రీత్తు
పుంగుడు - - - - - పురులోమి
స్పురణాంవహించి - - - ధ్యాంత్రంవహించె ననుటాను
పాంప - - - - - లెంత
పూంపు - - - - - సాంగను - పోయియులున్న
పూంచినమాంపులు - - - కొంరగాని మబ్బుల గుర్రములు
పూంపుపైత్తులు - - - పూసరములు -
పెల్లగ - - - - - అదనముగా
పెనిచి - - - - - పోశిషించి
పెనిచి - - - - - బిక్షి
పెనంతు - - - - - కొందరు
పెంపె - - - - - పోశిషించె - కొంత్తెననుటాను
పెర్రి - - - - - మించి
పెర్రి - - - - - కొర్రి
32 పెడకంత - - - - తప్పుత్రోవ
పెడ - - - - - వెల
ప్రగ్గడ - - - - - త్రిప్పరి
పెండలాండ - - - - పొంచుగలుగ

Second Ms

పెదగట్టిమాట - - - - విపరీతాశక్తి
పెనుకువ - - - - - - జగడం
పెనుచెవిపెట్టెను - - - - వినలేదు
పెన్నువ - - - - - - - గోవు
పైండిబాసము - - - - బంగారుమొదలుగాగ వస్తువులు
పొలము - - - - - - చిన్నెలు
పొంకులు - - - - - - అంగలార్పు
పొరి - - - - - - - ఉద్ధతిచేత
పొరిపొరి - - - - - అత్యుద్ధతిచేత
పొన్నిట్లు - - - - - చట్టువము
పొంకి - - - - - - సమీపము
పొరిగొనె - - - - - పొలిబుచ్చె - చంపెను
పొలమరులు - - - - వెంకాపులు
పోకాంది పోడెము - - - - పోకాలిపోయెను
పొంటె - - - - - - కంటెయనిపించెయర్థము
పొరసిన - - - - - చెప్పిన ఫలమందిన
పొరపొచ్చము - - - - వింత
బొంపిరిపోవ - - - - అతిశయించగా
పొదవు - - - - - దుర్గము
పోటముంచి - - - - గోచిపాత

౫౦ పొడుగాల్పి - - - - చెనికొరకుచెట్లునరకి 53
పోసనాలు - - - - పాలు
పోణారిమి - - - - - పొందిమి
పొంబున - - - - ముంటజేరిన
పోరితము - - - - పోరాటము
పొరచి - - - - - చెరచు - (ప)రిహాంబునముస్తు
పొంబు - - - - - బారు

అమ్ములపొంది - - - -

బడి - - - - - - వెంబడి
బవరము - - - - సమరము
బవరి - - - - - వేడెము
బమ్మెర - - - - - భ్రమరబట్టుగుకొంయుల్
బన్నకము - - - - - పన్నుట
బత్తళి - - - - - అమ్ములపొంది
బలిదము - - - - బలవంతము
బరివి - - - - - యూంటెలాచ్ఛేదం
బారి - - - - - గొప్ప - వృధయైన
బాడుదల - - - - తలబూసె
౫౧ బాసట - - - - - సహాయం.

Second Ms

బాదరము - - - బామికతాడు కరిపించెచిలుకడ

బార - - - - పదిరెండు

బిరము - - - - బింకము

బిరుబారెను - - - వృద్ధి మయెను

బు(అ)టకాంపు - - వసంతప్రతుండెను

బుక్కాము - - - అధికము - గంధపొడిన్ని

బురుద - - - - బుర్ర - కదవలు

బూరటకాంపు - - - శంఖము

బూతిబరిచినది - - - పచ్చికప్పై మంచువలెపొంగగ
ప్పినది - వెప్పిదము -

బెహారము - - - బేరము

బెక్కాప్పి - - - - వాపోశి

బెల్లించి - - - - తెలించి

బెరజము - - - దాత్ర్యము

౮౨ బాంబ్బమెకము - - - సిప్పాము

బొల్లిమెంము - - - పులుగు - గరుత్మంతుడు

బొబ్బవెట్టి - - - అట్టహాసముచేశి

బామికలు - - -
- - - - గొంతుకొవి

బారంటి - - - - - స్త్రీ -

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS

54

బొటుకాండు - - - చెలికాండు

బొంటు - - - - - చింతబొటున్న - సమానము

భద్రులు - - - - - భారపందెలు

భోరుకలంగి - - - - ఘోషించి

భాతు - - - - - దిక్కు - త్రోవ

భైరి - - - - - - డేగ - పెయిసరి
- - - - గుంపు

మలుకవ - - - - - మరినము - మర్మకప్పు - వ
ప్పకప్పు -

మరుకవలేక - - - - జ్ఞాపకముతప్పి

మెలము - - - - మించినచనువు

౮౩ మరుబెట్టు - - - - మరుగుశంత

మప్పము - - - - గాశము

మనికతము - - - - విచారము

మలసక - - - - ఆలస్యంశాయక

మలకడాలు - - - పాదరక్షలు
- - - తలంబిచుక్కిన్ని

మరకాండు - - - చెరి

మన్నూరాయుంటు - - - మున్నుంటు

లాంహారిగుళిగెలు - - - మలా -

Second Ms

- - - అలసముజెసి

మాలు - - - - - - బైసలభుజాలతడిబట్టుపొత్తులు

మాత్సర్యు - - - - - శత్రువు

మారిసంగి - - - - - వధించి

- - - - సరిగామెదురించె

మాద్రి - - - - - - మాదిరి - సమానము

మిసగారాడు - - - - కదలకొండడు

మిక్కిలి - - - - - యెదుగ్గ

మిహా - - - - - క్రొత్త

మిన్నక - - - - - సద్దుశేయక

మిరిమిట్లుగొనె - - - దృష్టిచెదరె - చికట్లుకమ్మిన నట

మిదుకుమాలగా - - - మిడిశిపడగా

మున్నరక - - - - - ముందరిదుక్కి - రకసమున్న

ముక్రాక - - - - నిబ్బందం

ములుశేవ - - - - మున్నుకారుశెపయిరు - ముందరిపంటాను

ముంగ్లైమురారి - - - ముంగామరము

ముట్టి - - - - - చేరి

మురు - - - - - స్రావ - దుర్గంధపుస్రావ

౫౫

మూండిబాంచి - - - - ముక్కలాబాంచి

మూండలింపు - - - - తార్కాణం

మూరిబారవ - - - - - నిండారుగాను

మూండు - - - - - మరుగు - మూండిలేక్రాను తీరననుటాను

మరుగురికెలు - - - - పగడములు - మెరుగుగల ముక్కలున్న-

మెరమెరపాటు - - - ఆకలితహంతహ

మెదద - - - - - మెండు

మెంగారిలు - - - - గాసముగాక - అధికముగాపట్టింది

మెవిల్లి - - - - - ఫెప్పిదము - పైమెడాను

మెలము - - - - - తప్పున

మెకాని - - - - - సమ్మతించి

మెలుకారిలు - - - మెలుకానుట

మైమై - - - - మెనుమును

మొగ్గరము - - - వ్యూహము

మొగి - - - - ముందుగా

మోహరించి - - - మొనశేయించి

మొక్కలి - - - - కావలి

Second Ms

మొక్కలికాండు - - - - కోపకాండు

మొక్కరము - - - - తలుపు - అనికెమాను

మొరకతనము - - - - కినుక

మొఱ్ఱ - - - - - - కూయుట - మొరపెట్టుట

మెదపు - - - - - మొగసాల

మేషాల - - - - యింటిరెండవ అంతస్తుపేరు

మేరు - - - - - శిఖరము - కూంచి

మోరపెట్టి - - - - మొక్కుబెట్టి

రవము - - - - - వెల్లుబడి

రహిం - - - - - తెలివి

రక్కొని - - - - - వృద్ధిబొంది

ర రవణం - - - - - లెస్స

రంజనారి - - - - బొంట్లవండికాండగు

రప్పె - - - - - గయ్యాళి

రవాలు - - - - ఆకేశము

రకముగ - - - - బాగుగ

రచన - - - - - - గడన

రద్ది - - - - - రద్ది

రజము - - - - - రవ

రాంగ - - - - - - గయ్యాళి

రాండు - - - - - యెంతముకాలు

రాజిం - - - - - ప్రకాశము

రాంపు - - - - రంతు - కాందనుటాను

రాంగాంబళ్లు - - - ప్రరయికె

రారెకు - - - - రావిరాంకు

రాంవుతెవ్వ - - - చిలుకె

రాం - - - - - రండు - ఘూంపాలుందనుట

రిత్త - - - - - వుత్త

రిత్తరించి - - - - చవకగా దక్కించి

రెలు - - - - రాజులు - రాత్రిళ్లు నృ

రెంటుము - - - - జుమిదివొరంగునెత దుప్పటము

రెంటాన - - - - చక్కముస్సు - రెండనుట

రెంటిపంజు - - - - యిలాంబిరవిడేలు

రొవియుటు - - - - వెదకుట - రోసుటాను

ల లలి - - - - - - వృప్పిదము

లగ్గ - - - - - మేలు

లప్పుటిల్లి - - - - - లంపు - దొంగమెపు

Second Ms

లంకె - - - - - - తగులు

లత్తుకె - - - - - - బలుపు - చప్పుడుగ

లకురువాండ - - - గెబ్బుకాయ

లాంతపుకోరల - - - వంకరకోరల - పుంతగానెవిన్నె

లాంతు - - - - - - బల్విడిగా

లాలసరి - - - - - గుత్తుపుపల్లానపకెలగట్టి
త్రాళ్లపట్టి

లాకె - - - - - - యీరెకె

లాంగులు - - - - - కలుగులు

లాంకెలకుగట్టి - - - పెడచేతులువిరిచికట్టి

లాలుకుంచెలు - - - మెత్రనిచిన్నిబల్లులు

లావులు - - - - - రెక్కమొదటిపెద్దయీకెలు

లాపర - - - - - - జలసూత్రములోకెసు
ప్రచారకుండా నిలిపిననా
గబంధపుపలకె - చెక్కపలకె

లాతివాండు - - - వింతవాండు

లిబ్బి - - - - - - కలిమి

లిరియ్యము - - - - సఖ్యము

లూటి - - - - - - దుడుకు - దవదకురుపు

లెపు - - - - - - మెత్త - లెపుడుమట

57

లంకెగ - - - - - బంటుగ

లె - - - - - - లెంత - లెవ్వనుటాను

లెబరము - - - - వ్యర్థము

లెవబాలు - - - లెవగాచనుట

లెంట - - - - - పటికము

లొప్పినగ - - - - లొప్పిడి

లోయ - - - - - ప్రదేశము

లోవరి - - - - - తొప్పికట్టి

శవ వహి - - - - - శతి

వసము - - - - - మరులు

వరపు - - - - - కరపు

వలతొ - - - - - వలచితొ

వరవాత - - - - - ప్రొద్దున

వరవు - - - - - తరుపుడు - తొత్తున్న

వరపూడము - - - తొత్తరికము

వలిమొల్క - - - - వాయుపుత్రుడు

వడి - - - - - ఝోత్రము - వేగమున్న

వక్కెవాండు - - - బక్కవాండు

వలకులు - - - - - వరకులు - చెక్కలు

Second Ms

వల్లేయుని - - - - మంచిదని

వల్లె - - - - - మంచిది

వరలగా - - - - పెప్పగా

వరల - - - - - వంగుతపసి - ముసలితపస్సు

వఝ్ఝ - - - - వరజు

వరపు - - - - గనిమ

౮౯ వండలి - - - - - నిగిరనపేరుకొన్నపేరువు

వందురి - - - - వెతజెంది

వరంత - - - - శలయేరు

వావిరి - - - - సహాయము

వారబట్టి - - - - వాంబారబట్టి

వారక - - - - యెడతెగక

వావిండు - - - - కుబేరుండు

వారసెంచి - - - వెతలెంచి

వానివాండ్లు - - హీనజాతివాండ్లు - దుర్జనుండు

వాలుమెకము - - - పంది

వాక్రి - - - - పుద్దేశించి

వావురము - - - వారవ

57

వారిగ్రోలు - - - - పిల్లంగ్రోవి

విశివి - - - - - వేసారి

విప్పగ - - - - విప్పగ

విలిచి - - - - పిలిచి

౧౦ వింతు - - - - వినుండు

విలాంతి - - - - శ్రమ

వినచె - - - - - వినుకలి - వినుట

విచ్చుటూరకు - - - ఆవార్పకు

విలవ - - - - క్రయం

విలిచెద - - - - కానిమెద

విన్నదనము - - - చిన్నదనము

విటతాటముగ - - కేలుకేలువిరవను

వేగాము - - - దుప్పటి

వెంజామరలు - - - వింజామరాలు

వీడుకోలు - - - విడిచిపెట్టి

వీసరబోని - - - వ్యర్థకముగాబోని

వెస - - - - ప్రకర్షన

వెద - - - - - తూండుపుష్పమస్సు - కార గానివిన్న

[illegible library stamp]

Second Ms

వెగజి - - - - వెదకి

వెరకలు - - - వెంట్రుకలు

వెన్నెల - - - చంద్రికాంను - నమస్కారమున్న

వెచ్చి - - - - వెగి

వెన్నెలగుత్తి - - - వెన్నెలగుత్తి

వెలాంచిగ - - - వెదజల్లి

వెలంచి - - - - తలంచి

వెర - - - - వ్రేకము

వెర్రి - - - - బుద్ధ్యతిశయము

వెత - - - - బాంధాతనము - సందేహ
మున్న-

గ్రా. వెండి - - - - మరిన్ని

వెన్నాడి - - - వెంబడించి

వెవిళ్లు - - - - అరుచి

వైగులు - - - మాటలు

వేమరు - - - పలుమారు

వెచుంగులవాగా - - శేషంతు

వెచిన - - - - తెల్లవారగా

వెలము - - - - పాశెము-

వెరవము - - - - వెగిరము - పగాను

వెసడవము - - - గడ - కంచరగాడిదాను

వ్రేత్రాడి - - - - చిటికె వెశంతలోను

వెచిచి - - - - గర్వించి - పొంచిన్ని

వెనవేలు - - - వెయివేలు

వ్రేంగు - వ్రేకము - - వ్రేకము

~~[illegible]~~ - - - భారముగుటానున్న

వైయూలఫుశిగ్గు - - - అదనఫుశిగ్గు

శిరము - - - - కప్రము

శిరిమితటు - - - తొలల్గినచిబుకరు

శిరిశింగణావత్తి - - చిన్నవాండ్లాటలో భేదము

శిద్రుంపుపెద్ద - - - శిబిరపుపెద్ద - ఆ విశేషుడు

~~శేషుడు~~ - - - -

శెలు - - - - శాలా - సాలువాను

శెరు - - - - కెంతుబారలపడి

గ్రా. శాచాను - - - మెచ్చుట

శెఖరింపు - - - - పుట్టిగా అనుకొంటి

సవి - ఇతిఅని-అర్థము సావి (అని) అనే పండుకుపరా
యమున్న-

Second Ms

సలెపె - - - - - - తెలుసెళ్ళు

సడికెయులు - - - - కలుక్కలవెండపట్టితాళ్ళు

సత - - - - - ఆరుస్నైకతి

సరవి - - - - - వరుస

సెరలు - - - - కలుగులు

సరుడుగరితె - - - అంపకత్తె

సబ్బు - - - - - చాంకారము

సవసవ - - - - - కొంద్దికొంద్ది

ససువు - - - - మొలక

సజ్జనకారెల - - - చదివెచిన్నవాండ్లకిప్పించె కారెల-

బిాండి - - - - -

సంయాంటవము - - చెల్లాటము

సజ్జాంటు - - - - లెవె

సదాంముస్తె - - - జముడు

సెమాంరిగె - - - పావాసు

సంగడం - - - - స్నేహాము - సంగడితనముస్న-

సాబికెలు - - - - వెదల్నాపటిమాబితప్పులు

సాంరసత్తులు - - - జంతికెలు

సాంతవు - - - - - పరుషమూంక

సాంరసాంనకట్టు - - - కాంరాంన్యనకట్టు

సుత - - - - - తుడ

సురెంయిాంళ్లుండు - - చంధాంలుండు

సుప్పై - - - - ప్రత్తి

సుమ్మిసు - - - - ఆసుమాం

సురిగె - - - - - సాంరిగ

సుంది - - - - - ఆసుంది

సూండిదె - - - - కానుక

సూంరెల - - - పాంశ్వకముల

సూండిగెములు - - - పైముద్దెలుగలచెక తియములు

సాంబగు - - - - చూంలు - సాగనున్న

సాంద - - - - - చిచ్చు

సాంగపి - - - - - నురవదెబ్బ - వాడెనున్న

సాంరిబి - - - - వరుస

సాంమ్మలు - - - - పొంయిల్

సాంమ్మసిల్లి - - - - [illegible]సుంది

O G second Ms

సొల్లెము - - - - నెమలీకెలుచుట్టినపాగా

సోలము - - - - -

సోలె - - - - - - తెప్ప

సోబె - - - - - శిబ్బెము

సెసకొప్పు - - - - పెండ్లికొప్పు

సెగ - - - - - - నలుకువ

సైంధవము - - - - గోధుమపిండి

హారిగోలు - - - చిన్నపుట్టి

హరివాణము - - - పళ్లెరము

౪౪ హంబీరము - - - నగరికివెలిచావడి

హంసావళి - - - - దుప్పటి

హంసదు - - - - దొడ్డివాండు

హడన - - - - అదనున-అసమయాన

హుజూరు - - - - సముఖము

హేసు - - - - క్రొత్త

హంతకారి - - - సొగసుగత్తె-సొ
ముటాశినచెట్టిన్ని

హేరవళి - - - - పొందవన్నెకోరిక

హేరంగు - - - - సొంగసు-

హుమాహుమీలు - - ఘనులు

హెచ్చరిల్లె - - - - అభివృద్ధిపొందె

హ్రాసరి - - - - - శాంబాయు

హేరాపోరి - - - - వెండితెగకె

ఉతిఖు - - - - - ఆహారము

ఉవణాము - - - - బాకేము

ఉజ్జులు - - - - దబ్బరలు

ఉపె - - - - - అరచె

ఉంపె - - - - - వె

ఉంపు - - - - వేడారు

ఉప్పబడి - - - - విస్మయింబంది

ఉంగులువారగట్టి - - - ముంగులువారగట్టి

ఉశి - - - - - గమ్మి

శివరాత్రిప్రమదావలోకనతపస్విస్తోణి
భోత్తన్వికా

ధవసేనానుకవాలుకాంగణానభక్తప్రాతయా
త్రాసము

120

దృవపారంపగవు ప్రమోదభరణాద్రవ్యద్రా

జితాంపరార్శ్వవై

దైవశిలాంపరిపాంకశాంసనవచః పరార్థ్యయః

పద్మాసనా॥

61

D. 1375

B. 492 b

60/37/29/58

D.1375

అరిది . . . . అబ్బురము

అలమి . . . . ప్రేంచి

అగ్గించి . . . . పొగడి . అగ్గించు అనేకప్పుడు

అట్టిద . . . . అటువంటిది

అసలు . . . . బురద

అలవు . . . . బలిమి

అచ్చికము . . . . కొరడవ

అరక . . . . మక్కి

అడలు . . . . అంగదవృద్ధి

అస్నువ . . . . సైకవము

అస్న . . . . స్త్రీ

అరచె . . . . కలాశె

అరిమురి . . . . దులందు వెన

అట్టిడ . . . . అటువంటివారు

D.1376 తెనుగుపేళ్లు

అయిర .... వెంబడి
అచ్చొత్తు ..... ఆశాప్రు
అలకి .... కలశము
అక్షసాళ్లు ..... పాచికలు
అగ్గలము ..... అధికము
అగ్గడ ...... అక్షత
అప్పసము ...... }
అగ్గము ...... } కైవశమునకుపేళ్లు
అత్తమిల్లి ...... }
పరుండి ...... } పవ్వళించిఅనుటకుపేళ్లు
అవుడుకరచి ..... కోపానపెదవికరచి
అంటు ...... ముట్టు
అరిగిన .... నశించిన
అరవ్రేలు .... చిదురుపలు
అరలువడ .... సగ్గముగాగాను
అరుపుళ్లు .... పొళ్లు
అలవుగ ...... చులుకనగ
అలపైరాక ..... పొద్దుబోక
అరసి .... విచారించి
అరవాయి ..... వెలితి
అటుజాతి ..... దుష్టజాతి
అరకటు .... క్రొండి [illegible]
అ[illegible]వేళ్లు ..... నమస్కారం
అల్లి[illegible] ..... మెనుకవ
అరికల్లా ..... యీవలావలజేనది

తెనుగుపేళ్లు

ప్రవాప్రేటుగా .... దుష్టుతములుగా
అల్లితెమెర .... చల్లగాలి
అయిదుపదికారుక .. ముందరిఅడుగువెనకబెట్టుక
అరిబోశి .... అల్లైనడుమకరార్చి
అదువ .... అద్ది
అదరున .... సందుకట్టున
అట్లాడెను ...... సంచరించెను [illegible]
అకురులు ...... కేసరములు [illegible]
అరిశలు ...... అతిరసములభేదములు
అదటు .... దురుసు
అర్మిలి .... కలారిమి
అడిరాలం ..... గురుతు
అగబడె .... పట్టుబడె
అనువు .... లెస్స
అనిచి .... అంపి
అక్కు .... రొమ్ము
అర్రు .... కుత్తికె
అదటు .... పొదుటు
అత్తము ..... గుంపు
అనుడు ...... అనువుడు
అలతి[illegible] .... తేటదేవు . కొద్ది
అలుకుడు .... చప్పుడు
అల్లారుముద్దు ... జనసమ్మతి
అసుదు .... కొంచము

తెనుగుపేళ్లు

అరితి - - - - - - బాశళి
అల్లె - - - - - - పింజుసారి
అలారం - - - - - అదరక ప్రప్పసత
అవిటు - - - - - కుడ్డి పిచ్చుగుంటు
అలంత - - - - - ఖడ్గికె
అ గలె - - - - - షకితె
అణాంబు - - - - పిల్లలద్యాగ
అడమరెయు - - - సర్కిపెద్ద
అద్విర - - - - - అప్పర - పెంచ్చుటక్కువ్వపేత
అచ్చినది - - - - యిచ్చినది
అచ్చివచ్చింది - - - మెచ్చివచ్చినది
అదరలు - - - - - వినుడుగురుల్లు — గవి
అక్కలవాడ - - - - వంతులక్కలది
అ(ర)ము - - - - - అశ్చెత్ర్
అ(రు)ణిరెయుదపి - - - పెదతయుకంతి
అంకులు - - - - - దవదనరాలు
అంబనం - - - - - అంచనం - చెరికనం అది అర్థము (అనగా అన్నష్టియితే)
అంబలు (అబ్బిబలు (correct)) - - - - అడుగులు
అంజి - - - - - - అశ్శి
అంకెకాడు - - - - ప్రధానమైనవాడు
అ(డివ)సంతము - - - - చిల్లికొమ్ము
అంగుగ - - - - - కోతిగ
అంగదత్తుము - - - - పెక్కొవాడ
౯ అంగవచ్చుము - - - గురుతు
అరుము - - - - - రెండుచూతు

తెనుగుపేళ్లు

అంకిలి - - - - - - అడ్డి - విఘ్నము
అష్టైలు - - - - - పైరలు - దాంతర రెండలు
అంకె - - - - - - సమంరుము
ఆముకొనె - - - - - పోషించె
ఆడెనం - - - - - - కాడెనం - ఆడెననుయానం
ఆర - - - - - - - పైప్పార
ఆకె - - - - - - - ఆబిడ - ఆపదుము
ఆపెంత - - - - - - పండుగ
ఆమంద - - - - - - ఆవులమంద
ఆణి - - - - - - - ముత్యము
ఆలము - - - - - - బిగదము
ఆరసి - - - - - - విచారించి
ఆముకవిశి - - - - - మదాలించి
ఆంటుదు - - - - - చాలదు
ఆకురాలప్రుగండ్లు - - - ఆకురాలపుకొమ్మలగుంతలు
ఆరాము - - - - - - పరితాపము
ఆరెలు - - - - - - కొరడికాలనుండి తన్నెమునబొట్లావేలు
ఆరిపెరము - - - - - కలవామునకుప్పరబడితిరుగు తప్పుటు
ఆదిరి - - - - - - ప్పుపైకాక
౬ ఆవలి - - - - - - యడి
ఆరువాళ్లు - - - - - పుడికిందికొద్ది రెండుటు
ఆసాదులు - - - - - మాలవాండ్లు
ఆరెకులు - - - - - తలవరులు
ఆచె - - - - - - - అరికట్టు
ఆవటువింగ - - - - - కలంగ

తెనుగుపెళ్ల

ఆగ - - - - - - - అడ్డగింప
ఆసుబోశినట్టు - - - పదుగుకు దారం తిప్పినట్టు
ఆబలు - - - - - - ఆవాలు - శర్షాపలు
ఆమని - - - - - - వసంతుడు
ఆండి - - - - - - ఆండెలు
ఆంగడపలు - - - - మబ్బు సన్నవెన్నదొంతరలు
ఆగుబ్బితిలంగ - - - - ప్రేక్షిబొందగా
ఆణిమెరింగ - - - -
ఆమతించి - - - - - - విందుజెప్పి
ఇరు - - - - - - - పక్కింరులు
ఇర్రెలు - - - - - పార్శ్వములు
ఇంబు - - - - - - యింపు
ఇరిశింత - - - - - నగవు
ఇక్క - - - - - - చోటు
2 ఇరుపద - - - - - చాలాపెద
ఇంద్రాణి - - - - - కడెంరు విశేషము
ఇల్లిగట్ల లు - - - - నడకలు
ఇఱింకులు - - - - పస్తులు
ఇఱ్ఱ్వకోలు - - - - - సమ్మతి
ఇరియగా - - - - - చదరేయట్టుగా
ఇల్లి - - - - - - - సమశి
ఇట్టిలము - - - - - నిల్కడ
ఇవ - - - - - - - తాళింపు - చలువకలుగుటు
ఈడెర - - - - - - సమర్తాడె - నెరవేరెననుటాను

తెనుగుపెళ్ల

74

ఈరతారలు - - - - - - యింగరానిది - తీర్చకరాదనిది
ఈలువు - - - - - - అభిమానము
ఈరెండ - - - - - - బాలాతపము
ఈరము - - - - - - - షాద
ఈరెలుంగు - - - - - విసస్వరము
ఈలగరచి - - - - - - పండ్లగరచి
ఊగము - - - - - - - ఆంరువు
ఉగ్గలి - - - - - - - యింతి
ఊట్టుస్ని - - - - - - పుట్టుస్ని
ఉప్పువడము - - - - - వుపవడము - మెల్లాని పప్పుశం
చిందయుండెది
ఉప్పునబట్టెలు - - - పెరవుల లుబారుతులు - ఆటులో
శైదం
ఉక్కిదము - - - - - - రెంకసత్రైము
ఉగ్గడువడి - - - - - ముండివడి
ఊరివెం - - - - - - - గర్జించె
ఉగ్రత్తు - - - - - - యుసుకుంతలేకుండ
ఉప్పురము - - - - - ఆకాశము
ఉక్కోలు - - - - - - వైక్యంమడి
ఊరువు - - - - - - దృఢము
ఉదగక - - - - - - రెండతెగక
ఉల్లారుపల్లము - - - ముట్టుగాపైనివేశె అస్త్రరులచా
ఉక్లద - - - - - - - కేపుబట్టు
ఉల్లభవము
ఉబతి - - - - - - - పైని
ఊరువరెల్బి - - - - - ముట్టువిరార
ఉస్నెద - - - - - - వున్నతావు
ఉప్పుతిల - - - - - పుట్టుగ

తెనుగుపెళ్ళు

ఉప్పతించుట ...... దృష్టితాకుట
ఉబ్బగింపు ...... వర్ణింపు
ఉత్తరించి ...... ఖండించి
ఊరంటుల ...... ఫుంటాల్యల
ఊడుకొన ...... బురుదరెప్పెట్టుగా
2 ఊరడుంటు ...... వూరతిలుంటు
ఊద ...... మనసున్నదగలమెలో ర్పెమినిత్రా త్ర్యము
ఊడనిబాడెడను ...... పొరెర్
ఊరు ...... గ్రామము - పుట్టిన్ని
ఊంటు ...... చిలునీరు - వూరుగాయవ్రాను
ఊరెను ...... వెందడు - వూనుటాను
ఊంపు ...... కదలింపు - చిక్కుటాను
ఊంచ ...... తాటుగింగు - ఊచాను
ఊల ...... వెరచెరచుటను - పలాయనము
ఊశిపాసము ...... విశ్వాసము
ఎల్లి ...... రేపు - గాడుగున్న
ఎడరు ...... చింతగట్టుటను
ఎనిచె ...... రెంచె
ఎమ్మె ...... యిన్ని - రేంరితిన్ని
ఎప్పిలివి ...... వృద్ధిబొంది
ఎరకువ ...... తెలివి
ఎరపరికము ...... వింత
ఎసకము ...... వలము
ఎడంబక ...... రెంటెడతెగక
ఎల్లిదము ...... చుల్కన
ఎత్తికోలు ...... ఆరంభము

తెనుగుపేళ్ళు

ఎడరున ...... సందుకట్టున
ఎరచి ...... ఆస్తి - మజ్జిమెందడు
ఎర ...... ఆకలి - ఆహారమున్న
10 ఎక్కపెక్కటు ...... రెంటండొంటని
ఎడ్డెర ...... రెట్టుకృరయూతగమింపు
ఎలంగుంగ ...... రెంనయుంగ
ఎసకాలిపి ...... ప్రొపణాజిశి
ఎల్లవెంటు ...... రెంటకండునాను
ఎద్దడి ...... లేవడి
ఎత్తనగోలు ...... తొలుతనె
ఎడద ...... రొమ్ము
ఎకవింత ...... యెకివింత - గుర్రము
ఎరంగి ...... దండముపెట్టి - దిగన్ని
ఎకివిగాడు ...... దొర
ఎమ్ములు ...... రెమకలు - ఆమ్ములున్న
ఎంయు ...... రెండ్రుకారును
ఎంట్రు ......
ఎరగలి ...... కాచిన్చు
ఎదుకార్రలు ...... రెండుకారనుటు
ఎనిచె ...... రెంచె
ఎవ ...... బుగుష్న - శోషమున్న
ఎప్రుటు ...... రెంచుటు
ఎటుగా ...... ఎరుకిగా
ఎడ్డెర ...... బిగడము
ఎచి ...... అధికమై
ఎసల ...... దొమ్మి

తెనుగుపేళ్లు

౧౧ ఎసటు - - - - - - ఆసక్తి
ఎండి - - - - - - - - పోషించి - విడిచిన్ని
ఎద - - - - - - - జ్ఞాపకము
ఎటు - - - - - - - పోటు
ఎరాలు - - - - - తోడికోడలు
ఎపు - - - - - - - పొగరు
ఎలుకోటు - - - - సకలమైనవారు
ఎతరి - - - - - - దుర్జనుడు
ఎండికోళ్లు - - - - నమస్కారాలు
ఎతులు - - - - - సామాన్యస్త్రీలు - చాపలునెశ్స్త్రీలనుటాను
ఒరమెనను - - - - బురుకాయను
ఒలువడినను - - - - దొప్పపాయను
ఒగి - - - - - - - లెస్స
ఒకవెంతు - - - - పొకందు
ఒప్పెమి - - - - - పొప్పమి
ఒనపొట్టుకాని - - - పొంచుకాని
ఒదచెర్కను - - - - చేయబోశను - విదళించెనున్న
ఒరుదల - - - - - - చాడి
ఒప్పరికించి - - - - పొప్పగించి
ఒడియించి - - - - తీయించి
ఒడ్డగివెను - - - - ఒరిగెను
౨ ఒలయగా - - - - వ్యాపించగా
ఒల్లబోయి - - - - చిన్నబోయి
ఓలి - - - - - - - వరుస - ఉంకువాను
ఓవారిసాహరి - - - మరింమరిమెండుగ
ఓమవమాంచి - - - పొసరిలక

తెనుగుపేళ్లు

76

ఒడికట్లె - - - - - - - ప్రాతకాల్వలు
ఓవరి - - - - - - - తొట్టిగట్టు
ఓలము - - - - - - మరుగు
ఓచ - - - - - - - ఓచల్ల
ఓరంత - - - - - - ఇసుమంత
ఓహటించి - - - - పైకొడి
ఓసరించి - - - - - పైరాశౌశి
కలువ - - - - - - - కలయను - కలువాను - కలుగను
నసుటాను
కరదలు - - - - - - చేష్టలు
కరికరి - - - - - - చలము
కందు - - - - - - - బుడుద - కందుటాను
కందువ - - - - - - మనస్సు
కమరసాల - - - - నడికట్టు
కర్కగిరిపి - - - - - కర్కశి
కడచి - - - - - - - మీరి - దాటిన్ని
౩ కందెన - - - - - - బండికంటికి పెట్టిన చమురు
కస్తూరి - - - - - - (క)స్తూరి
కడిది - - - - - - - గట్టి
కరి - - - - - - - - సాక్షి - వేంకనలున్ను
కడంక - - - - - - ఉత్సవము - స్థైర్యమున్ను
కడపళ్లు - - - - - - మడతవరసలు
కట్లా - - - - - - - కటకటా అనుట
కన్న - - - - - - - కాదంబ
కడి - - - - - - - - కరచుట - మజ్జిగచారున్ను
కాపు - - - - - - - ముద్దాను
కరిశనము - - - - - వస్త్రభేదము
కనుపుగొట్టి - - - - ఉయ్యాలముట్టుగా కొట్టి - కల
ఉరుపెట్టిన్ని
కలచి - - - - - - - మలచి

తెనుగుపేళ్లు

కందరగా - - - - - - కనుపట్టగా
కవరులు - - - - - పాచికలు - కొమ్ములున్న
కంగారు - - - - - పెద్దకళ
కత్తురవము - - - - జేరా
కమ్మరిండు - - - - కాపువాడు
కన్నరక - - - - - కనక - యామరకనున్న
కరపటం - - - - - చిన్నభరణిన్ని
కసివసంగి - - - - చెలరేంగి
కరిదీర - - - - - తీయదీర
౧౪ కలివికలు - - - - చొట్లు
కర్హాని - - - - - బంగారు
కసపురెంటువము - - - నల్లబురుసాపట్టు
కన్నాకుముందర - - సేనాముఖము
కన్నులు - - - - - కండ్లు - నేత్రములు
కలవదము - - - - వెలుకట్లు
కనికలి - - - - - కనుటు
కటికి - - - - - గట్టి
కరటి - - - - - చెవటి - రొలుగున్న
కడంగి - - - - - కినిశి
కచ్చు - - - - - పూగాత్తి
కచ్చు - - - - - కానిబట్టు
కవడి - - - - - చనుకట్టు
కట్టావి - - - - - దట్టమై వెదలిపోగా
కట్లంక - - - - - వరుసద్దలపైని పుంచి పెంటిగ్రుడ్డ
కథవసము - - - - తోలు
క్రచ్చుర - - - - - గ్రక్కున
కారాకులు - - - - పండుటాకులు

తెనుగుపేళ్లు

కాటాకప్పట్టు - - - - భారద్వాజపక్షి అనె రౌద్రంతగువ్వే
క్రాటుట - - - - - రొమ్ముపుట
౧౫ కారియబెట్టి - - - - బాధపెట్టి
కాంధారి - - - - - మాంధారిపైడ్డ - సరిపెద్దన్న
కాయ్వేలు - - - - కార్యములు
కర్చెదరి - - - - - బూచి
కారిబెం - - - - - గుండెకాయ - మాంసం
కావిరుప్పైన - - - - మెరుపువెదచల్లైను
కారుకవ్వె - - - - చీకటికవ్వె
కారుకాలము - - - - ఫలకాలము
కారుమెరుంగు - - - మొయిలువెడలు మెరుంగు
కారులు - - - - - వదరులు
కిముదు - - - - - కిదురు
కింగాణి - - - - - కారగానిది
కివ్వైను - - - - - వడిశైను
కిట్టి - - - - - - దగ్గరి
కిసముసలు - - - - వెర్రిసొక్కులు
కిత్తు - - - - - - అగ్గి
క్రిక్కలు - - - - - భట్లు
కినుప - - - - - లక్క
కేలు - - - - - - యుక్కువ
కెలించి - - - - - వుంచి
క్రేబూటి - - - - - కిందిచూపు
౬ కుత్రం - - - - - కొంచము
కుత్రి - - - - - - ఆవు
కుసి - - - - - - కాటిచి
కుట్టుపెళ్లు - - - - క్షుద్రశక్తులు - ముందున్న
కురువు - - - - - పెండాడ
కుదువ - - - - - కొండవిరాదికాలితోవ

తెనుగుపేళ్లు

కుప్పసము .... పూరు
కురంగటు .... పద్ద
కుదక .... గిన్నె
కురుంబు .... గంధాదిసపిత్తు - భద్రముస్తు - ఈ
కుదియించి .... రాచ్చిందిరుసుతు కెంజిపరచి
కూంక .... కూత
కూతి .... పావురాయి
కూరిక .... కుర్రింకెను
కూడిరు .... కూడంగ
కైరగొట్టి .... కేలగొట్టి - పలికి
కేలసం .... ప్రద్యోగము
క్రీనా .... హోస్యము
క్రిందుకాని .... దగ్గుత్రికబెట్టి
క్రేవ .... చెరికె
క్రెకంటు .... కరకంటు
క్రెవు .... దూడ
కైరడం .... గుర్రము
కైలాటము .... జీతం
కైరవళ్లు .... కప్రార్రగుళిగ్యాలు
కొరంత .... కారు - తక్కువాడు
కొరప్రాణం .... కుత్తుసురు
కొరకార .... రొమరపరికము
కొంగవాలు .... వంకదిగకత్తి
కొబ్బరము .... వంపు
కొత్తముట్లు .... పెనచినరాటుగాపునూలిపోంగు
కొప్పుం .... శిగ - కొప్పునుస్తు
కొలుచు .... ధాన్యం

తెనుగుపేళ్లు

హాసడు .... దొడ్డవాడు
హాదన .... అదనున - సమయాన
హారుబు .... సముఖము
హేసు .... క్రొత్త
హెంతకారి .... సొగసుగత్తె - సామింపజెట్టిన
హారావళి .... పొడవన్నెకోక
హెరంగు .... సొగసు
హామూహేవిలాలు .... ఘనులు
హొస్పిరిల్లె .... అభివృద్ధిబొంది
హైసర .... శాభాసు
హోరాహోరి .... ఎదురెదుగ
ఉతిబు .... ఆహారము
ఉవణావు .... బొక్కసము
ఉబ్బులు .... దబ్బరలు
ఓప్పె .... అరవె
ఓంప్పె .... లెదూరు - వెరాపు
ఉచ్చుబడి .... విస్మయంది
ఉంగులవారత్తై .... ఉంగులవారతత్తె
ఏశి .... తవిస్మ

ఇకుఇ ఉడువులు సందిగ్ధంబులు ఉదబాయుగపంజ్తె లూభతపుతరు ప్రాలెక్షదవృత్తికైత్తం బంబు ననుసెదనె దతిష్టకరుంచదుప్పడలవింరసజ్లులూ.

D.1375

93

79

తెనుగుపేళ్లు

కాటందము - - - - - - చెందు - నిడివిన్ని - నిడుపుగలగచ్చుకొ ఱరాదు -

క్రొవిసలిపి - - - - - - పరిహాసముజేశి

ౡకొబ్బి - - - - - - కోడి

గొరక - - - - - - చిన్ననెజార్ - అమ్ముసన్ను

గేడె - - - - - - యెనుము

గుల్లైన - - - - - - గుడారు

గొనకొన - - - - - - కోడి - నీరుకోడిన్ని

గొత్తడి - - - - - - సాధ్వి

గొండ్లి - - - - - - త్రుడ

గొదకాని - - - - - - ప్రాని

గొబ్బిళ్లు - - - - - - నమస్కారం

గొంగ - - - - - - శత్రువు

గొంతి - - - - - - స్త్రీ

గోలెము - - - - - - అగ్నిష్టి - బండి

[illegible]వాళ్లు - - - - - - విటులు

గోరాడి - - - - - - గోరాడి

గోసంగి - - - - - - మాదిగ

గోపర్ధం - - - - - - పెద్దచూలు

గారు - - - - - - రేవెనుగ

గారకాతెలు - - - - - - పెద్దబూరుగ

గాదకత్తు - - - - - - చెంపమూయుకత్తు

ఘూతుము - - - - - - చురుకు

ఘూత - - - - - - గద్దెన

చత్రిన - - - - - - చత్రతి - వైప్ర

చదలు - - - - - - మిన్ను

చల్లు - - - - - - వెద - తడిగలవిత్తనం

చలిమల - - - - - - మంచుకొండ

చనుపెప్పు - - - - - - పెమ్మునుటాను

తెలుగుపేళ్లు

చప్ప - - - - - - - - ముద్ర
చల్వజోతి - - - - - చంద్రుడు
చదుకంబంద - - - - చదుకలబడ
చలువ - - - - - - - పలువ - చలువయును
చయ్యన - - - - - - గ్రక్కున
చదపగా - - - - - - కొట్టగా
చసుప - - - - - - - బెవాలి వుబిలి
చాపట్లు - - - - - - పలచని రొట్టెలు
చావిలి - - - - - - - స్త్రీవము
చాగరలాడి - - - - - చంపి
చాప్ర - - - - - - - - నిడివి
చాగము - - - - - - యీవి
చిగిరింతలు - - - - చిటికెలు - చిగిరించుటాను
చివ్వే - - - - - - - - జగడము - యీటువ్వైను
చిల్లాణము - - - - మెలవంకి
చిలిమితరుటు - - - - తోలల్లిన చవుకు
చిన్నిద - - - - - - - - చిన్నిదము - బంగారు కొద్ది ప్రాప్రసు
చిన్నారిపొన్నారి - - - - ముద్దులుకురిపేటటువంటి
చిలువువాలు - - - - చిలువుకత్తి - ఉలిపెకత్త్వైను
చిదర - - - - - - - - తునక
చిట్టివములు - - - - - అరుచి
చిట్టకము - - - - - - - చేష్ట
చిప్పచేకటి - - - - - - నిండాచీకటి
చిలుకలకొలికి - - - - చిత్రపుబొట్టిపల కంఠి
~~చల - - - - - - - కంఠమునసుడిగలస్త్రీ~~

తెనుగుపేళ్లు

చిరికినాపత్త - - - - - - - తృణముగానెంచి
చికిలిగా - - - - - - - - తారుమారుగా
చీలి - - - - - - - - - - పిల్లి
చీకి - - - - - - - - - - చిలిచి - చిలిచిన్ని
చుంచులు - - - - - - - వెరలున్ను
చుచెల్వ్రా - - - - - - - పారుసను
చూరుబుస్సై - - - - - - కొల్లబుస్సై
చుప్కలచుట్టగా - - - కడుపులోగాలించగా
3 చెలిందు - - - - - - - చెలికాడు - చెలికత్తెను
చెరకతలము - - - - - బెల్లము
చెట్టు - - - - - - - - - చెనటి - చెయ్యిన్ని
చెనకక - - - - - - - - అంటుక
చెలంగ - - - - - - - - ప్రబలె
చెలివి - - - - - - - - - చెక్కి
చెనయునసు - - - - - - చెనకను
చెన్ను - - - - - - - - - పొంకము
చెవ్వు - - - - - - - - - తెవ్వునుట
చట్టువలు - - - - - - - రెక్కలు
చెంరయ్యారదప్పి - - - - చెష్టలుదక్కి
చెచ్చెర - - - - - - - - సులభముగా
చెవిదలచెట్టి - - - - - విని
చెంక - - - - - - - - - చెక్కిలి
చెంగనాలు - - - - - - - నమస్కారాలు - చాలత్రొక్కనున్ను
చేకూర - - - - - - - - చేకూడె
చెంక్రాకు - - - - - - - రాలాకు
చూనుపి - - - - - - - - ముంచి
చూరచిరుతి - - - - - - చెప్పా
చూటుముట్టి - - - - - అంతటావ్యాపించి
చేకేలు - - - - - - - - వెళుపాటిపళ్లెరము

జాడోలు ------ రెండుగమాదిచప్పరము
జభళాలున ------ వింత్రైలిసద్దుగాను
జికిలి ------ తిన్నె
జత ------ జోడు
జాళువా ---- మెలువంకభేదము - వన్నెపెట్టినన్న
జడతలు ------ పేరతలు
జగబొంపు ---- పెద్దకంచ్చు
జవ ------ గుర్రపుతోక - వెంట్రుకలు
జంగిలి ------ గవింతాడు
జిత్రైకాండ్రు (జోండ్ల) ---- జిజ్జురకాండు - తెరకాడు
జన్నె ------ విరాడుకట్టుట
జంత్రించి ------ గద్దించి
జడియుంచి ---- తెరపిచెసి
జలదరింప ---- భయంపడుట
జాజరకాడు ---- తెరవాయుకాడు
జాజు ------ ఎరుపు
జాలవల్లి ------ బాగాలతట్టు
జాగిలి ------ సాష్టాంగముగా
జాదిలి ------ డుబుడుక్కువాండు
జాబిల్లి ------ చంద్రుడు
జాలరి ------ జలగడిగెవాడు
జాడీలు ------ నమస్కారం
జాజాలపాలికె ---- పెండ్లిమెయలక
జాబుర ------ గంధపుపెడి
జాలెవములు ---- వేడెవములు
జానుం ------ వెస్స - ఆలస్యేమున్న
జాలిత్తాడుసవము (mean) ---- జాటిచవుకం (mean)

జాగ ------ రుమ్ము
జావడ ------ డేగ
జామువుం ---- జాడుపెళ్లు
జిలిగువెతి ------
జిల్లి ------ చివుటు
జీబు ------ దట్టము - కొద్దిన్ని
జీతము ------ గాసము
జిడ్డు ------ చమురు
జిలిబిలి ------ వేడుక
జిట్ట ------ గువ్వభేదం - జీనువాయిగువ్వ
జిమ్మచీకటి ------ అంధకారపుచీకటి
జిరుకు ------ బురద
జురుకులు ------ వురులున్న - రెండ్రెచిమలున్న (నిగండు)
జువ్వులు ------ జవిపుచ్చులు
జూటు ------ వింత్రలవాడు
జెవురుబొట్టు ---- రెండ్రువన్నెబొట్టు
జోహారు ------ దండము
జోగు ------ పోడ
జోమ్ము ------ తిమిరి
జోగత్తి ------ విధ్వవెత్తి
జోటి ------ జోటిన - స్త్రీ
జొబ్బిల్లి ------ నిండారుగా
జౌకు ------ వూటు
జౌజౌవ్వేన ------ విపగా అల్లాడుట
ఝూరి ------ పెద్దగిండి
ఝాడించి ------ రాలిచి

22

తెనుగుపేళ్లు

ఝూ .... షో
టుకటుక్కు .... దబ్బర
టుక్రవము .... ఈక్కైవము
టూకము .... మొత్తవము
టూపి .... కుల్లాయి
టుక్కలు .... రెండువ్రేళ్లు
టూకించి .... కత్తితో వెలితాకించి
డవర .... ద్వారజవము
డవణింపు .... ప్రకటింపు
డవడవ .... ధగ
డాపు .... తావు
డాకురు .... దేవత
డేవి .... రాజసవము
డింగణా .... పొత్తి
డెవ .... పొందరులు
డగర .... కొయిల - గండుకోయిల
డబ్బాటుగా .... ఆకస్మికముగా
డబ్బు .... కాంతి - కాసులున్న - ఆటోప
డాక .... రేకానం - శూరత్వమున్న
డాలు .... గురుతున్న - కాంతిన్న - శూరత్వము న్నవత్రైమున్న
డాగురించి .... దాగియుండి
డిల్లిచెడి .... ధృతిచెడి
డిండె .... నిర్బంధించె - యుండుటాను
డిండుపడె .... కుదురుపడె
డోకాని .... రెండుకాని
డెంకి .... అగాంగి
డెక్రి .... టూకి

82

తెనుగుపేళ్లు

డెక్కాని .... నెలకాని
డెంకణాలు .... నమస్కారాలు
డాణాం .... బొందెకోల - పడితాళపులోపెయుద ఊపసన్నవిసరు
ఢీ .... సన్నబడు మనుటు
తత్త్రడి .... తేజి
తవ్వెళ్లు .... ప్రాంగులు
తడవులనిడుబడు .... శేషుడు
తడ్డయిరు .... అధికము
తపారు .... టూపి
తప్పిన .... కడవ
తహాతహా .... త్వర
తవాస .... బాళి
తస్త్రి .... నెరిపెనం - హాస్యంజేశెనం
తడజెశెనం .... జాగుజేశెనం
తరకస .... అమ్ములపొద
తనపెత్రి .... చలువపెచ్చి
తరుపు .... పెద్దపెయ్యదూడ
తప్పన .... చిలుకలు - యుచ్చితమున్న
తైత్త్రర .... సొరాయిబోశవరానిమ్ముంత తిత్తిన్ని
తడుకం .... పైడిపించి - యిరుగడలబోవనంచె ట్లునరికివెయించి
తడుకు .... పెండె - తెత్తవాకిటిముంగ్లతలుపు
తందర .... దట్టం
తటకుబడి .... ఆశ్చర్యబడి
తాచిన .... యియించుకొని
తాపలు .... మెట్టకలు
తాకొనని .... కదిశి
తాచుటు .... తన్నుటు

తెనుగుపేళ్లు

తాపిన .... తాపిన - సంతసపెశిన
తాతార్ణా ..... నిదర్శన
తీవ్రతు .... ప్రియము
తివిరి .... త్వరబడి
తిత్తులు .... గుంతలు
తిప్పలు .... కొండలు
తిన్నగా .... చక్కగా
౨౨ తియ్యము ...... పెప్పిదము
తికమకలుగా .... యిట్టుటుగా
త్రిక్రగ .... విసంగ
తిలుబడి ..... సముశి
తెంచ్రించి .... ప్రదుటుబూపి
తురంగలించి .... తరగలించి - ప్రకాశించి
తుప్పుంతు ...... గొర్రెవెంట్రుకలు
తురవలి ..... అంగలార్పు
తుపాశి ...... దార
తూనరతంత్రము ... ఆటలోశోభదము
తూలి .... కృషించి
తూనుకొనివచ్చి ... పూనుకొనివచ్చి
తూపరాణి ...... నీళ్లుబారేతూము
తూలికె .... చిత్తరుకోలకడ్డి
తెలించి .... నమస్కరించి
తెక్రలికొండు ..... దొంగ
తెరకువ .... వివేకము
తెకొని .... వెండుకొని
తెనెమణి ...... నిదురించి
30 తెమ్మ .... పెళ్ల - త్వెమానుస్తు
తెమానం .... తెవలు - శక్తిపూజ

తెనుగుపేళ్లు

83

తెంకువ .... నిలువరము
తెడి .... వెదకి - దాగిన్ని
తొందరి .... పూని
తొన్నుండి .... పప్పెళించి
తొంగలి .... దట్టము
తొర్రలు ...... పసలు
తొర్ర ...... శిరవ - రొమ్ముపిన
తొడకం .... రొమద్ద - ఆవుస్సు
తొప్పరిల ...... బండిగండు - విరుగబండి
తోరయము ..... రీతి
తొణాంగి .... సవదగ - కసుభేదముస్సు
తొబిగాడు ...... మొగవ్యాగ
తొస్త్రానము ...... కృష్ణాజనపుజంకతిత్తి - కత్తు పాలాను
తొట్రుబడి .... తడబడి
తొదెప్పె .... తనవెంబడి వెంటబెట్టుకునిదప్పె నను
తొరము .... అధికము
దవసము .... రసం
దవ .... చరుకువాడ
దప్పరిల్లక .... జడియుక
దమ్ముడు .... రొమ్ము
దంతు .... సమర్థుడు
దండది .... దొమ్మి
దశన .... ఆయుధవిశేషము
దమ్ముబడి .... ఓందుబడి
దిమ్ము .... గుంపు
దీపెదారుకొమ్ము .... దీపకంభము
దివసము .... జ్యోతి

8

దివువులు ...... సాకితే చిగనపిట్టలు

దినకోలు ...... దినరోజు

దిరదిరదిరిగి ...... దిక్కావెయిగవయుగా - భీతిపడరిప్ర
వాడ

దివ్వెలు .... దీపంబులు. దీపములు

దీకొని .... రెండుకోర్ణని

దివసవలు ...... దివసవు

దీతుం .... ప్రతి

దురిన ...... గృస్తున

దునికిలి ...... బారి

దుంత ...... రెనుబోతు

దుత్తాయి ...... కుబుసము

దుకాణం ...... అంగడి - బాజారునందు

౩ దుఖ్ఖితువం ...... బొందవళ్లవం - దుష్ప్రతువుల
భేదవున్న

దుంకవం ...... గండి

దాపిప్పవింకి ...... త్రాగనందుకం

దాపుకొని ...... దాపించి

దాబ ...... భగము - అవలక్షణాల

ధర ...... వెలుతలానికాను

ధడ ...... బొందకోల - పైవిసరున్న

ధణి ...... దళవాయి

నవ్వి ...... నెవ్వి - నెమలిన్ని

నన్న ...... కురుచవవు

నవారుబట్టు ...... పల్లాలదానకు అంచునగల
నీలిధారపు అల్లికతాండు

నచ్చిన ...... నమ్మిన

నడదీవింటులు ...... నిలువుదివటీలు

నలి ...... వైప్పిదం - నలితిండిన్ని

నఃనత ...... కృశించిన

నరుబు ...... గుండుపోశింది

నతగత ...... అరువుకత

నధికకేంయి ...... సరిపోదడ్డ

నత్తు ...... యిల్లు - రొదవాను - అచోటున్న

అంటూట్లు ...... వెళ్ళాకులలనిలబిబడినీళ్లబొట్లు

నవారం ...... పులఖండవము - చక్కెర

నచ్చిన ...... వికసించిన - చిగిచినాను

నంతులు ...... మారావివిల - నాపొస్తకాడునన్న

నావ ...... నాయుకాను

నాణ్యం ...... శ్రేష్ఠము

నాప ...... విషము

నాంచు ...... పెద్దపాచి - దొంగాను

నిరుపార్థ ...... రెండవలైనివాడు

నినిచి ...... నించిన

నిరుండు ...... గతసంవత్సరం

నిట్టులు ...... చోటులు

నిప్పుటిల్లి ...... నింటారి

నిష్ఫలవము ...... ప్రత్యువము

నివరి ...... తడవి

నిప్పుష్పరవము ...... వెవడి

నీబోటిది ...... నీవంటిది

నీరువిప్పి ...... దప్పి

నురుపె ...... నురిపె - కొట్టవేశను

నూరాలోరి ...... సమ్మతించి

నెవ్వే ...... లేవది

నెరి ...... చిగి, చిరుసు - చేగుర్రాను

నెప్పం ...... చోటు

MANUSCRIPTS LIB... ...

తెనుగుపేళ్లు

నెమకి ---- వెతకి
నెయ్యము ---- నెనరు
నెమ్ములు ---- నెమళ్లు - రెంవయుకలున్న
నెప్పళము ---- (గ)ర్వపన
నెయ్యురు ---- అప్పులు
నెలవత్తి ---- భాగాలు - పాసనకత్తులు
నెరతలు ---- రెక్కలు
నెగడు ---- జల(గ)పాతము - వెలయుమనుటను
నెమలికలు ---- తాటిచుట్టు - పోగా
నెత్తమ్ములు ---- బయిళ్లు - భూదేవములు - తామరలు
కొంతవిరాదిభూములున్న
నెత్తకము ---- పాచికపండెము
నెఱి ---- నెఱ్జవము
నొరల ---- దొంతిసంశవము
నోసాదనెళ ---- నెప్పైసాదనెళి
నౌకా ---- పల్లవము
పదవి ---- సంపద
పగుది ---- రీతి - అప్పనమున్న
3ా పత్రము ---- తోబుట్టువు
పదరము ---- అతలుభుంపె అదపము
పల్లకట్టి ---- ప్రుంచిపెట్టి
పల్లవము ---- పైగటి
పలంకిన ---- పండిన
పరగ ---- పాత్రము - పావుపదిగాను
పసంటులు ---- కొంగులు
పచారము ---- అంగడి
పదువు ---- గుంపు
పటాటాటించి ---- యిటునటుబెళంకుజూపు
పసుపుటు ---- ఆంపుటు
పటాని ---- గు(ర)ము

... MADRAS

85

తెనుగుపేళ్లు

పరిగలు ---- మళ్లోరాలినవెన్ను
పయ్యెర ---- వాయువు
పరమెలుయులు ---- పయనివచ్చెమెలయులు
పడప ---- పండెముపాడు
పరతటుబెట్టి ---- బయిటబెట్టి
పరుసు ---- పెట్టు
పవాదము ---- బిరుదు
పదవాలు ---- ధళవాయి
పదవాళ్లు ---- వెగరులు
పండించితివి ---- పంచిస్తివి
పసి ---- గాలి - ఆంకలి - ఆవున్న
పదిరు ---- పదిగురు
పరుసముశేళివెళెను ---- ద్యాగతినినంజూడుకత్తెను
పగటు ---- పొగరు
పస ---- స్ఫురణము
పదంబడి ---- పదబడి - తర్వాతను
పకిలితిబెట్టె ---- సందువెళి
పరిదవిలి ---- (ప్ర)కాశించి
పదలువడి ---- చాపకట్టుబడి
పరిపరిగా ---- చిందరవందరగా
పరిఉరులు ---- బద్దలు
పరిబోవక ---- చెదరక
(ప్ర)చ్చి ---- పచ్చి - కమ్ముకొని
పల్లజిలె ---- చింతనొందు
పల్లించి ---- పల్లనజేసి - వుంచిస్తి
పలపలని ---- పలవని
పరి ---- గుంపు - సరుదున్న
పంజిన ---- నిగరమైన
పజ్జులు ---- దేవతేలు కర్ణభూషణవిశేషమున్న

పణాతబడి - - - - - - దవడనరాలుపట్టుకొని
పలకబారె - - - - - - వెల్లబారె
పారువబూవి - - - - చక్రగాబూవి
పారుంఢు - - - - - - - బాపడు
3౭ పాంరువట్టుము - - - అందెలు
పాంరు - - - - - - - - బోటు
పావెరు - - - - - - - పాలకదలి
పాగ - - - - - - - - లాంరువుము - తలపాగ
పాటి - - - - - - - - కొడ్డి
పారవలెవమ్ము - - - పెడ్డంరువమ్ము
పారశి - - - - - - - ఆగశాల - దేశభేదమున్న
పాదంద్రుపురువు - - - సొరెపురువు
పాలవెల్లి - - - - - - పాలసముద్రం
పాశిన - - - - - - - రొందశిన
పివర్తు - - - - - - - - వెనక
పింపళ్ళు - - - - - - తలాతలాఅనేచాలత్రీడ
పిసాళించి - - - - - - మించి
పిందు - - - - - - - గుంపు - పితికెదిన్ని
పిరుతివిరుక - - - - పిరుబోక - వెనకతిరుగ్గైక
పిల్లిగిరులు - - - - ఆటలోభేదం
పిలుకువరాచిక - - - పంపి
పినుగు - - - - - - - పిశునం
పిలుకువాడు - - - - పిల్లలువేశింది
పిరి - - - - - - - - చినిగి
పులుగు - - - - - - - గురుతు - పట్టిన్ని
ప్రత్తము - - - - - - అంప్రదము
3౮ ప్రట్టుము - - - - - - కోక
ప్రరప్పు - - - - - - - పురుగు

ప్రణాకు - - - - - - - యూవి
ప్రస్రెనం - - - - - - - అంపనం
ప్రరియు - - - - - - - ప్రనక
ప్రరిగాలిపి - - - - - - మొనసెయించి
ప్రంయులోటు - - - - - శిగ్గు
ప్రస్రైదిక - - - - - - శిగ్గరైనస్త్రీ
ప్రరప్రర - - - - - - - పాకబడి - చిక్కితిన్న్చ భజించిన్ని
ప్రత్తు - - - - - - - - తోత్తు
ప్రంగరు - - - - - - - వెఱ్ఱివాడు
ప్రరిప్రరి - - - - - - - ప్రలిప్రలి
ప్రరుంగాలిం - - - - - స్పురణావహించి ప్రాత్రుంవహించి
ప్రాప - - - - - - - - లెంక చేరక దనుటా
ప్రాప్ర - - - - - - - - సొగసు - పెయిలు
ప్రాచినవాప్రులు - - - - కారగానివప్పులగుద్రములున్న
ప్రాప్రవెత్తులు - - - - - ప్రాసరములు
పెల్లుగ - - - - - - - - ఆదనము
పెనచిబట్ట - - - - - - - కలయుబట్ట
పెక్రంద్ర - - - - - - - కొందరు
పెంపె - - - - - - - - పోషించె - కొత్తైనున్న
పెర్రి - - - - - - - - మించి
పెర్రి - - - - - - - - కర్రారి
పెదకంత - - - - - - - తప్పుత్రావ
పెద - - - - - - - - నెల
(ప్ర)గ్గెద - - - - - - - తోర్పరి
పెందలాడ - - - - - - - పొద్దుకలగ

తెనుగుపేళ్లు

పెదగప్పెమాట ---- విపరీతోక్తి
పెనుకవ ---- జగడం
పెనుచెవిజాప్పెను ---- వినవేదు
పెక్కువ ---- గోము
పయిండిబాసము ---- బంగారుమొదలుగాగలవస్తువు
పెలవము ---- చిన్నెలు
పెక్కులు ---- అంగలార్పు
పెరి ---- ప్రద్దతిబాత
పెరిపెరి ---- అత్యధతిబాత
పొన్నిత్తు ---- చత్తువము
పొత్తి ---- సమీపము
పొరిగాన ---- పరిగత్తుకొనె
పొలిబుచ్చె ---- చంపెను
పొలమురుల ---- కెంపుల
పోకారిపోరెు ---- పోరిబోయు
పొందె ---- కొంటె-అనిపించె అర్థము
పొరశిన ---- జెప్పిన-ఫలమందిన
పొరపొచ్చెము ---- వింత
పింపిరిబోవగా ---- అతిశయింపగా
పొదపు ---- ద్రవ్యము
పొటుముంచి ---- గోచిపాత
౮౦ పోడుకొట్టి ---- చెనికారకముచెయ్యునరికి
పాసనాలు ---- పాలు
పానోవిం ---- పొంటివిం-వైపు
పొంఖున ---- ముంటుజేరిన

తెనుగుపేళ్లు

పారితము ---- పోరాటము
పారచి ---- చెరకు (ప్ర)రొలాబునదుష్ట
పొంజు ---- బారు
ఫణిపోరులు ---- కటికంపారలు
ఫాణిపదము ---- అమ్ములపొద
బడి ---- వెంబడి
బవరము ---- సమరము
బవరి ---- వెడము
బమ్మెర ---- భ్రమరం
బత్తుకత్తె ---- శిగ్గులేని
బబ్బురకెలు ---- పత్తువెత్తినచిరుసువెయ్యి
బన్నకవము ---- పన్నుతు
బత్తరి ---- అమ్ములపొద
బల్లిదము ---- బలవంతము
బద్దపరికి ---- పలుచనిచిల్ల
బంబోతు ---- పోతరించినయెద్దు
బరివి ---- యీటెలోభేదం
బారి ---- గొప్ప-వృద్ధిందును
వాడు ---- దల-తలబూపె-చదరెననుటను
బాసట ---- సహాయం
బాదర ---- జానకిపాడు-తరపించెచిలుకర
బారపరిది ---- రెండు
బీరము ---- బింకెము
బీరుబోయెు ---- వ్యర్థమాయెను
బురుజులు ---- కోటమూలకొత్తళములు
బురజులు ---- చిరుగజ్జెలు
బురుటాకొమ్ము ---- బుర్రటికొమ్ము-వసంతంబెలెగొమ్ము

బుక్కాము ------- అధికము-గంధపొడిన్ని

బురుడ -------- బుర్ర

బూరుతాలు ---- వాప్రతాలు

బూంబుతాంగులు -- అయిరేనితడవలు

బూరకొమ్ము ---- శంఖం

బూడిచెరచినది ----- పక్షిగర్భైవలెంచువలె పొగకప్పుబ.

బూరటిల్లెను ----- నిండెను

బెడంగు -------- వైప్పిదం

బేహారము ----- బ్యారము

బెక్కొట్టి -------- వాపోశి

బెల్లించి -------- తేవించి

బెరజము ------- దాత్ర్యము

బైతులవము ----- కోపము

౮౧ బొబ్బవెలకము --- సివ్వాము

బొల్లిమోముపులుగు -- గరుత్మంతుడు

బొబ్బచెట్టి ------- అష్టవాసముచెశి

బొమికెలు ----- ఎముకలు

బొండ్లాలు ----- ఎలనీళ్లు

బొందుగ -------- గొంతుకోవి

బోంతె -------- స్త్రీ

బోటుకాడు ---- చెలికాడు

బోటు ------- సమానము-చింతబోటునన్ను

బాతము -------- గుంపు

భద్రలు -------- బారపందెలు

భోరుకెలంగి ----- ఘొషించి

భాతు --------- దిశలు-శ్రోవానున్న

తెనుగుపేళ్లు

భైరి ------------ డేగ.-మొసలిన్ని

మక్కువ -------- నెనరు

మల్లడి ---------- గుంపు

మలుకవ -------- మలినము

మక్కువ -------- మప్పున్ను

మరుపుమల్యాత ---- జ్ఞాపకము తప్పుట

మడంతి --------- స్త్రీ

మస్తరించి -------- చెయ్యిప్పళించి

మందెమేల్వాలము ---- మించినచనవు

మరుమెట్టు -------- మరుగుశాల

మప్పేము -------- గోవు

మలక --------- మదిగొన్న

మదిరిన -------- మదిరించిన

మతకరి -------- జాలకాడు

మగటిమి -------- పౌరుషము

మనికతము ------ విచారము

మసలక -------- ఆలస్యముశాయక

మలకతాలు ----- పాటకత్తెలు

మల్లామడిగా ----- తారుమారుగా

మాతనము ----- ఏకాంతము

మలచిన ------- చుట్టిన-మెలిబెట్టిన్ని

మరకాడు, ------ బైరివాడు

మల్పురాయుండు ---- మస్తుండు-లావారి గుళిగలక్క పేరు-

ములారము ------- గాబుచరిత్ర

మెసలి -----------

మెండొడ్డి ------- ఆలస్యముచేశి

మాలు ---- బెస్తలభుజాలతడిబట్టపాత్రలు
మాతుగర ---- శత్రువు
మారిసంగి ---- వధించి
మానక ---- ఉరుదపక
మానుగ ---- పెంపుగ
మారసవె ---- సరిగాఎదురించె
౮౮ మా(ది) ---- మాదిరి - సమానము
మిసగరాదు ---- కదలకూడదు
మిక్కిలి ---- ఎదుగ
మిహా ---- క్రొత్త
మిన్నక ---- సద్దుసేయక
మిరిమిట్లుగొనె ---- (ది)ష్టిచెదరె - చీకట్లుకమ్మె
మిడుకుమాలగా ---- మిడిసిపడగా
మున్నరక ---- మున్నందరిముక్తి - శక్తసమున్న
ముత్నాక ---- నిబంధము
ములుకోవ ---- ముల్లుకోలపైరు - ముందరిపటాను
ముంజైముఖారి ---- ఘుమఘుమగామరాలు
ముట్టె ---- చేరి
మురుత్రోవ ---- దుర్గంధపుత్రోవ
మూడిబొబ్బ ---- ముక్కులేనిబొబ్బ
మూదలింపు ---- తాత్కాణము
మూరిబొమ ---- నిండారుగాను
మూడు ---- ములుగు - మాటిపెట్టినను
తీరననుటానున్న
మెరుగురిక్కలు ---- పగడము - మెరుగుగలనక్షత్ర
౮౫ మెరమెరపాటు ---- ఆకటితహతహ
మెదద ---- మెండం
మేంగిలు ---- గాసముగాక అధికముగాపట్టి

మెవిట్లు ---- పెప్పిదం - పైపైరాను
మెలము ---- తప్పిన
మెకొని ---- సమ్మతించి
మెలకోలు ---- మేలుకొనుట
మైమై ---- మేనుమేను
మొగ్గరము ---- వ్యూహము
మొంగి ---- ముందుగ
మోహరించి ---- మొనసియుంచి
మొక్కలి ---- కావలి
మొక్కలికాండు ---- కోపగాడు
మొక్కరము ---- తలుపు - అనికమాని
మొరకతనము ---- కినుక
మొరా ---- కూయుట - మొరబెట్టుట
మొంటపు ---- మొగసాల
మోసాల ---- యింటిరెండో అంతస్తుపేరు
మోరు ---- శిఖరము - కూచి
మోపెట్టి ---- రెంకెపుబెట్టి
యెలనాగ ---- స్త్రీ
యెద ---- మనసు
యెలమెప్పు ---- సొగసు
యెంపు ---- పైకానాకప్పుడు
యెరకలు ---- రెక్కలు
యెంవ్వలాడి ---- సొగసులాడి
యెండగుర్రముల ---- } సూర్యుడు
తేరెక్కుబోడు ---- }
యెంద్రనివెల్లు ---- సూర్యుడు

తెనుగుపేళ్లు

రొండ్యొ .... మడ్డి
రొంగ్ల .... శిగ్గ
రవము .... చెల్లుబడి
రవా .... తెలివి
రెక్కాని .... వృద్ధిబొంది
రవణా .... లెస్స
రంజిణి .... గాదెపొట్టువంటికాంగు
రవ్వే .... గయ్యాళి
రపాలు .... అగత్యములు
రతవుగ .... బాగుగ
రజున .... గడన
రడ్డి .... రెడ్డి
రజము .... రవ
రాంగ .... గయ్యాళి
రాండు .... ఒరంతముకాలు
రాణా .... ప్రకాశము
రాపు .... రాతు
రాపు .... కాదనుటాను
రారాపిల్లి .... పైరయిక
రాకేక .... రావిరాక
రావుతెమ్మ .... చిలుక
రా .... రాజు
రిత్త .... రుత్త
రిత్తకరాతలు .... వ్యర్థమైనకరాతలు
రిత్తరించి .... చక్కగానిక్కించి

తెనుగుపేళ్లు

రేలు .... రాజులు - రాత్రిళ్లునృత్య
రేంటువము .... జామిడిపోంగునృత్యతడుప్పుటి
రేంటన .... పర్యం
రేంటిశంజులు .... ఒంరాలాలిదేవతపేరు
రోంయటుతు .... వెదుకుతుటు - రోసుయానున్న
రో .... వెల
లలి .... పైప్పిదం
లగ్గు .... వేలు
లప్పిప్పిల్లి .... లంపదాంగవేపు
లంకె .... తగులుటు
లత్రిక .... బలుపు - చప్పుడుగలకురుబాదగజ్జెకాయ
లాంతపుకాల .... పంకరకోల - ప్రందగోవిన్ని
లాంతు .... బర్విడిగా
లాలసరి .... గుర్రపుపల్లానపక్కలగట్టుతాళ్లపట్టు
లాంకె .... ఒంటాంకెంరము
లాంగులు .... జాత్రలు
లాంకలకుగట్టి .... పెదచేతులువిరిచిగట్టి
లాలుకుంచెలు .... రెండునిచిన్నజిల్లులు
లావులు .... రెక్కమొదటిపెద్దయీకలు
లాపర .... జిలసూత్రములోకసుప్రజార
కుండానిలిపినాగబంధపుపలక
చిక్కుపలకనుటాను.
లాంతివాండు .... వింతవాండు
లిబ్బి .... కలిమి - ధనమనుట.
లియర్యవు .... సఖ్యము
లూటి .... దుడుకు - దవడప్రణాముస్స
లేపు .... మెత్త - లేపుమనుయాను

తెనుగుపేళ్లు

లెంతగ .... బంటుగ
లె .... ల్యాల - లెప్పునుటాను
లెబరము .... ధైర్యము
లెవజాలు .... లెవగానునుటాను
లెంతు .... పటకము
లొట్టెనుగ .... లొట్టిపిట్ట
లోయరు .... ప్రదేశము
౪౮ లోవరి .... తొట్టిగట్టు
వవ్వా .... రీతి
వసవు .... మరులు
వరపు .... కరపు
వలతో .... వలచితో
వరవాత .... ప్రార్థన
వరువు .... తరువుడు - తొత్తన్న
వరవ్రాదము .... తొత్తరికము
వలిమొలక .... వాయుప్రత్యంబు
వడి .... జొ(శ)ం - వేగమున్న
వత్తివాడు .... బత్తవాడు
వలకలు ....
వరకలు .... చిక్కలువలెయుని
వల్లె .... వంచిది
వరలగా .... ప్రెప్పగా
వరల .... వంగలతపసి - ముసలితపసియున
వజ్రు .... వరజు
వరపు .... మడిగనిమెల
౪౯ వందలి .... నిరిగిరిపేరుకొన్నజిరువు
వందరి .... వెతజెంది
వలంత .... శలయేరు

తెనుగుపేళ్లు

వ(ఱు)లు .... బతువు
వంచి .... వడ్డించి - వంచిన్ని
వసవరి .... దిలుమజెడి
వాండివి .... శౌర్యము
వాంత .... వాంగు - శలయేరున్న
వావిరి .... హాజము
వారబట్టి .... చారబట్టి
వార .... ఉండతగక
వానీండు .... కుబేరుండు
వాస్నెంచి .... వెతకెంచి
వానివాండ్లు .... విశేషబావివాండ్లు - దుర్జనుం(డున్న)
వాలుమెకము .... పంది
వార్జ .... ఉద్దేశించి
వాప్రరము .... వారవ
వారి(గాలి)లు .... పిల్లాంగోవి
విశవి .... వ్యాసారి
వ్యంగ .... విప్పంగ
విలిచి .... పిలిచి
వింటు .... వినుండు
విలాతి .... సీమ
విసవె .... వినవచ్చు)
వినుకలి .... వినుట
విచ్చు)యాతలు .... చెప్పెకునకుపేరు
విలవ .... వి(త)యింబగ
విలిచెద .... కొనియుద
విస్సదనము .... చిన్నదనము
విటలాటము .... కేలుకేలువిరగను
వీణాము .... దుప్పటి

తెనుగుపేళ్లు

వేంచేపులు .... వింజామరాలు
వేడుకోలు .... విడిచిపెట్టి
విసరబోని .... వ్యర్థముగాబోని
వెస .... గ్రక్కున
వెద .... మాడు - ప్రప్పున్ను - కారగానిదిన్ని
వెగజి .... వెదకి
వెరుకలు .... వెంట్రుకలు
వెన్నెల .... చంద్రిక - నమస్కారమున్ను
వెచ్చి .... వేగి
వెన్నెలగుత్తి .... చంద్రహాసము
వెలార్చి .... వెదజల్లి
వెలంచి .... తొలంచి
వెరప్రకము .... వెరిబుద్ధ్యాతిశయము
వెడ .... బాణాతనము - సందేహమున్ను
వెండి .... మరిన్ని
౧౦ వెన్నాది .... వెంబడిబడి
వెంబడించి .... తొడిగి
వెవిళ్లు .... అరుచి
వ్రెంగులు .... మాటలు
వేమారు .... పలుమారు
వెదుంగలపొగ .... శేషుండు
వెవిన .... తెల్లవారిన
వెలము .... పొత్తైము
వేగిరము .... బిరన
వెరము .... వెగిరము - భయమున్ను
వెసద .... గద - తంచరగ్యాడిదాను
వ్రేల్మిడి .... చిటికె వేసేంతలోను
వెచిచి .... గర్వించి - పొంచిన్ని
వెనవేలం .... వై వేలు
వ్రెంగు - వ్రేకము .... వ్రేగము
వ్రెక్కళము .... భారముగుటాను

తెనుగుపేళ్లు

వేవేలపుశిగ్గు .... అదనపుశిగ్గు
శిరము .... కప్పము
శిరిమితేటు .... తోలల్లిన చపుకు
శిరిశింగణావర్తి .... చిన్నవాండ్ల ఆటలభేదం
శిబిరంపుపెద్ద .... శిబిరపుపెద్ద
శేషుండు .... ఆదిబిలు వయునిన్ని - శేషునికిపేరు
శెలు .... శాల
శాలువ ....
శెరు .... రెండుచారలపడి
శాభాసు .... శభాసు
శెభిరింపు .... ఘట్టిగా అనుకొంటు
సవి - సారివి .... అని అనేటందుకు పర్యాయమున్ను
సలిప్ప .... జెత్త
సడికిరులు .... తుక్కల మేడల పంతితాళ్లు
సత .... ఆరునొక్కటి
సరవి .... వరుస
సరలు .... కెలుగులు
సదరు .... గరికె - సంపకట్టాను
సబ్బు .... సొకారము
సవసవ .... కొద్ది కొద్ది
ససువు .... మొలక
సబ్బునకోల .... చదివే చిన్నవాండ్ల శిక్షించే కోల
సాడి .... సంరభ్యాటము - చెల్లాటము
సెబ్బాటుంలేవే .... సెదావుస్తి - బవుడుడు
సవాలిగ .... పాపాసు
సంగడం .... సంగడితనము - స్నేహమున్ను
సానికలు .... పెడలాపుటి మానికట్టులు
సారసత్తులు .... బొంతికలు

తెనుగుపేళ్లు

సొంతు ---- పరుషమూర
సొరసానకు ---- కార్యమునకు
సుద ---- తుద
23 సురెయాళ్ళండు -- చండాలుడు
సుబ్బి ---- పుట్టి
సువిర్లసు ---- ఆసువిరా
సురిగ ---- సొరిగ
సుండి ---- ఆసుండి
సూడిద ---- కానుక
సూరల ---- పార్శ్వముల
సూడిగములు -- సైముట్టెలుగల కడియములు
సొబగు ---- చలాలు - సొగసున్న
సొద ---- బిచ్చు
సొగసి ---- సురువవొ! వాడనున్న
సొరిది ---- వరుస
సొమ్ములపోరెం -- స్త్రీ మ్మ సిగ్గె
నెమలిరెక్కలు బుట్టిన పాగ
సొల్లెము ---- తప్పేడు
సోలెడు ---- డస్సి
సొరె ---- శబ్దము
సొబ్బెసకొప్పు ---- పెండ్లికొప్పు
సైగి ---- సలుకువ
సైదము ---- గోదుమపిండి
హారికోలు ---- చిన్నపుల్లి
24 హరివాణము ---- పళ్లెరము
హాజారం ---- ఆచారము - నగరివెలిచావడి
హాసావళి ---- దుప్పటి

తెనుగుపేళ్లు

కావరు ---- పైప్పిదం
కానరక ---- తెంనక
కొప్పరించి ---- కొలిపుటంవెశి
కొండకోలు ---- వెంకొద్దయినాను
కొం(ట) ---- వొరందున్ని వల్లించిననడినెలి - నాగే వినిస్సి
కొర ---- వొఱుప్పిదము
కొల్తల ---- జగడము
కోపు ---- సొరాయి - వెయుప్పున్న - వింతకో
పున్న - నాట్యవిశేషమున్న
(కో)వ ---- దండ
కొరగాని ---- వారము దేశ
కోలికాని ---- అక్కాని
కోలుకాడు ---- ము(ద)మానిశి
కొలుదెచ్చి ---- తలదెచ్చి
కోలుబోరెం ---- చేలుపోరెం
(కో)లు ---- కోవిన్ని - వాగుయాసు
కోలగగ్గర ---- వెందప్పులకులాడాలుకొప్పేటండు
కుతాళ్లగట్టిపడవే(తొ)యటు
ఖిల్టి ---- సకుప్త
ఖంతా ---- కత్తి
ఖిపురు ---- గర్వ్వరము
గట్టివాళ్ ---- సకులు - పరిమెళము లమ్మె(స్త్రీ)లు
గరిడి ---- సాము - చెరిశాను
గచ్చు ---- వస్నె
గనరువము ---- వింతకోపు
గవలు ---- కోటువారిళ్లు
గరువతనము ---- మగతిమి
గట్టెనబోరిది ---- అలలోభేదం
గబ్బు ---- వెంకవెంకము - యేసుగ

తెనుగుపేళ్ల

గడుసు - - - - - - - - దురుసు
౧౭ గండరువైనరించి - - - ప్రతిమగాజేసి
గడ్డన - - - - - - - - ఘర్షణ - గద్దింపుయొక్కపేరు
గంగడోలు - - - - - పెద్దతోలున్ను - మెడకిందవేలాడే లున్న
గాదిలి - - - - - - - కలారిమి - చుట్టము
గాబురాగ - - - - - బరిమాలాకు
గిరుపుచూపు - - - బెళుకుచూపు
గిరక - - - - - - - - పొట్టివాడు
గిబ్బ - - - - - - - } రెండెద్దుకుపేరు
గిత్త - - - - - - - }
గిట్టి - - - - - - - ఆవు - పెట్టిన్ని
గిడిగిళ్లు - - - - - - నమస్కారాలు
గిరికొని - - - - - - చుట్టుకొని
గిరి - - - - - - - - గీఱు - బదులుంచుటకు
గింతము - - - - - - బావిండిపోగున్యాతదుప్పటి
గిసవెత్తి - - - - - - తలదడవి
గిలించిన - - - - - - నాటించిన
గొరెనగింజలు - - - దాఱుములు
గురుబాలు - - - - - వజ్రాలు
గుబ్బలి - - - - - - - పర్వతం
గురుకొని - - - - - - కమ్ముకొని
గుమ్మగాడె - - - - - బొట్టె - స్త్రీయున్ని
గుమ్మడు - - - - - - సొగసుకాడు
౨౦ గురిగలు - - - - - - చిన్నపిడతలు
గుడిచుట్టి - - - - - వేడేమయిబెట్టి - కోవిలచుట్టిన్ని
గుండుపులుగు - - - జక్కువ
గుమ్మెగుడారు - - - చిన్నగుడారు